

Arad: Szerkesztőség és Kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinand (József főherceg ut.) 4. Telefon: 151. — Szerkesztő: Közlöny. Arad: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadás: minden hétfőn reggel. Megjelenik: minden hétfőn reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési ár: évente 840. félévre 420. negyedévre 210. havonta 70. Lej. Külföldre havonta 50. Lej. Lej. többi: — Éves szám: 3. Lej. Vasárnap 5. Lej. (Bucurestiben 50. bani felár). Hirdetések tarifa szerint: —

49-ik évfolyam, 225. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

* Péntek, 1933. október 6

Vörös bársony

Ha van két város, amelyek külső és belső lényegükben, embereik és lakosaik lelki világában, atmoszférájuk és politikájuk különbözőségében: egymásnak homlokegyenest ellentétei, akkor ez a két város az európai kontinensen Moszkva és Nizza. A Kreml szürkébe és vörösbe mosódó kupolái, a sötétkék és fekete felhők, amelyek Moszkva örök hópárnáit rejtik, a fantasztikus sikkátorok, amelyekről Ilja Ehrenburg irt felejthetetlen regényt és egy merőben új cölöpökön épült államrend új embertípusai: — milyen hatalmas kontraszt, az örök-azur ég nevetésével, a délfrancia tengerpart lángos klímájával, a fehér cukrászdasítemény-hotelekkel és a kontinens nemzetközi, folyton változó, fürdőző, vagy kaszinóban hazárdirozó embertípusaival szemben... És most arról lesz szó rövidesen, hogy ezt a két várost közvetlen expresszvonat kapcsolja össze, át Konstantinápolyon és Bukaresten.

Ha eddig lett volna román—orosz közvetlen vasuti kapcsolat, akkor a Nizza—Moszkva összeköttetésen nem lehetne meglepődni, de ma kezdődött meg Bukarestben a nemzetközi vasuti kongresszus előtanácskozása, amelyen először jelennek meg Szovjetország képviselői, azzal a szándékkal, hogy Románia és Oroszország között bevezessék a közvetlen vasuti kapcsolatot. Ennek a tervnek sok olyan érdekes belpolitikai, külpolitikai, de mindenképp főként gazdaságpolitikai vonatkozásai vannak, amelyek mellett érdemes egy pillanatra megállni. A kongresszus gazdag programján szerepel az új Simplon Bukarest és Nizza között, hogy a keleti államok és a francia Riviéra kapcsolatát könnyebbé tegyék. Ha ezt a Simplont Velence, Milánó és Ventimiglia bekapcsolásával beállítják a nemzetközi menetrendbe, akkor az orosz—román vasuti tárgyalások sikere esetén, a Moszkva—Bukarest expresszvonatkapcsolódik a kék ég és a kék tenger új vonatához.

Az orosz vasuti kapcsolat törekvésében azonban, Románia belső gazdasági életében is nagyon jelentős változás áll be. A Dnyeszter-menti rémtörténetek statisztikája kétségtelenül csökkenni fog mindkét részről, ha legális vasuti kapcsolat teremthető meg. Oroszország ujonnan kötött megnevezési szerződésai már előfutárjai voltak, — a diplomácia területén — annak a szándéknak, hogy ki akar lépni — gazdasági területeken, — a nemzetközi relációk felé. Ugyanakkor azonban ezek a megnevezési szerződések talán nem Európa, hanem Ázsia felé jelentenek védekezési bástyát, mert a Szovjetunió legelső sorban a sárga veszedelem felé való defenzíváját kell természetesen megőriznie.

A szovjet-diplomácia sürített tevékenysége kétségtelenül bizonyos célokat tart szem előtt, hiszen Oroszország van olyan veszélyes, mint amilyen kétszínű, vagy misztikus is. Az mindenestre — gazdasági szempontból — örvendés jelenség, hogy a diplomata után, közvetlenül, rohannak az expresszek, megnyitva Nyugateurópa felé azoknak a gazdasági ambícióknak az útját, amelyek egész a délfrancia tengerpartig terjedhetnek.

De amíg a vasutügyi konferencia elvi határozatokat hoz és később talán kidolgozza a Moszkva—Bukarest és a Bukarest—Nizza vonal pontos menetrendjét, a közlekedésügyi miniszternek és a kormánynak egyformán arra kell gondolnia, amire a legegyszerűbb, házát védő, vagyonát és jövőjét féltő polgár gondol: — vajjon ezek a szovjetvonatok nem jelentik a trójai faló modern megelevenedését?! Akármilyen gazdasági és közlekedési előnyö-

Drámai jelenetek a kormánypárt mai vezetőségi ülésén

Véglegesen kizárták a pártból Boilát, Leucutiát és Lázárt — „Jobb barátja vagyok Maniunak, mint azok, akik most körülveszik” — Vaida miniszterelnök drámai hangú beszéde

Teljhatalmat kapott Vaida a pártfegyelm helyreállítására

Bucurestiből jelentik: A nemzeti-paraszt-párt végrehajtó-bizottsága ma délelőtt tartotta meg nagy érdeklődéssel várt ülését. Már jóval 11 óra előtt megjelentek a végrehajtó-bizottság tagjai és amikor Vaida Sándor dr. miniszterelnök, mint a párt elnöke megnyitotta az ülést, már valamennyien ott voltak. Az elnök elsősorban az általános politikai helyzetet változtatta beszédében. Beszámolt a kormány tevékenységéről és leszögezte, hogy a nemzeti-paraszt-párt és a kormány teljes egészében bírja az uralkodó és a tömegek bizalmát. Ilyen körülmények között a kormány továbbra is folytatja eddigi működését a pártprogram megvalósítása céljából. A miniszterelnök után Mihalache alelnök volt a következő felszólaló. Kifejtette, hogy annakidején azért látta szükségesnek, hogy Campolungban gazdasági programját a nyilvánosságra hozza, hogy a pártkongresszusig elegendő idő legyen ennek tanulmányozására.

Mihalache támogatja a kormányt

— Ami általánosságban a helyzetet illeti — folytatta Mihalache — *a magam részéről egyáltalán nem óhajtok nehézségeket okozni a kormánynak, sőt a pártprogram megvalósításában lelkesen támogatom a kormányt.*

Socol Aurél dr. szólalt fel ezután. — Egyenesen Szovátáról érkeztem ide, — mondotta — ahol Erdély speciális kérdéseivel foglalkoztunk. Socol dr. ismertette az erdélyi problémákat és kérte a pártvezetőséget, hogy Erdély és a Bánság különleges érdekeit védjék meg. Radulescu-Mehedinti volt a következő felszólaló. Annak a reményének adott kifejezést, hogy rövidesen elkövetkezik majd az idő, amikor Vaida és Maniu ismét közösen vesznek ki részüket a pártvezetés munkáiból. Solomon Virgil a három kizárt képviselő védelmében emel szót, majd több szónok foglalkozott a kizárás kérdésével, végül is

a végrehajtó bizottság egyhangulag megerősítette Boila Zachariás, Leucutia Aurel és Lázár Illés képviselők kizárását a nemzeti-parasztpártból.

Ezután Mihalache indítványozta, hogy adjanak teljhatalmat a pártelnöknek mindama intézkedések megtételére, amelyek a párt belső fegyelmének fenntartására szükségesek. Ezt az indítványt 3 szavazat ellenében megszavazták, majd Graur képviselő olvasta fel a határozati javaslatot, amely a következő:

„A nemzeti-parasztpárt végrehajtó-bizottságának október 5-én tartott ülése meghallgatta Vaida Sándor miniszterelnök exposéját és leszögezte, hogy a kormány a világgazdasági helyzet által okozott rendkívüli

nehéz viszonyok között vezeti az ország ügyeit. Megállapította az ülés, hogy a kormány megfelelő intézkedéseket tett, amelyekkel javította és javítani fogja a helyzetet. Megállapította továbbá, hogy a kormány erős kézzel tartotta fenn a belső rendet és leszögezte, hogy a pártelnökség teljesen leszerelte azok akcióját, akik a pártegységet felborítani igyekeztek és tévútra akarták vezetni a népet és a közvéleményt. Megállapította, hogy a kormány a pártprogram alapján végzi munkáját és ezért a legteljesebb bizalmát nyilvánítja munkája iránt és minden téren támogatja a kormányt.”

„A kormány a helyén marad”

A határozati javaslatot egyhangulag fogadta el a közgyűlés, amely lelkesen megéljenzte Vaida miniszterelnököt, aki ezután ismét felszólalt.

— Már többször kifejtettem — mondotta — hogy a nemzeti-parasztpárt tömegei és az uralkodó bizalmából álló kormány változatlanul a helyén áll és a helyén marad.

Arra, hogy a kormány távozzék helyéről, négy ok egyikének kell fennforogni: 1. hogy a vezetői betegek legyenek, 2. hogy a király, vagy a tömeg megvonja bizalmát, 3. ha a parlament leszavazná, 4. ha külföldi komplikációk miatt kellene lemondania. A négy eset egyike sem áll fenn és a kormány a helyén marad és folytatja programja megvalósítását.

Vaida lelkes éltetése és meleg ünneplése után negyed 3-kor ért véget a nagy érdeklődéssel várt kormánypárti vezetőségi ülés.

A lapok élénken kommentálják a végrehajtó-bizottsági ülésen történeteket és érdekes új részleteket közölnek. Többek között ismertetik Socol Aurél dr. kolozsvári képviselő beszédét, aki sajnálatának adott kifejezést, hogy Maniu és Mihalache nem tagjai a kormánynak. Mihalache erre közbeszólt:

— Nem ez a lényeg, hanem az, hogy szolidárisak legyünk!

Vaida pedig Socol felé a következőket mondotta:

— Nem vagyok hajlandó semmitéle utbagazítást elfogadni!

Majd így folytatta: — Ami a Maniu és köztem való barátságot illeti, az a negyven esztendő, amit együtt töltöttünk, elegendő ahhoz, hogy ő tudja, milyen álláspontot foglalok el én vele szemben.

Jobb barátja vagyok Maniunak, mint azok, akik most körülveszik őt és nagyban ütogetik a mellüket. Maniu legújabb barátairól csak a régi közmondással kapcsolato-

ket biztosít is Oroszországgal a közvetlen kapcsolat, Románia tárgyaló urai ne felejtsek el a régi mondást: „Timeo Danaos et dona ferentes...”

Higyjünk abban, hogy a bukaresti vasutügyi konferenciának lesznek olyan elővigyázatos koponyái, akik, mielőtt az orosz faló

mozdonya elindul, nemcsak gazdasági de politikai garanciákat is kapnak az új kapcsolat létesítése fejében. Amennyit nem ér meg az ország, mint a Moszkva—nizzai romantika, mint amennyi politikai bajkeverést és politikai kalandot lehet becsempészni az orosz expresszek vörösbársony ülései alá...

san lehet megemlékezni: „Ellenségeimmel még csak elbánok, de barátaimtól mentsem meg az Uristen! Innen üzenem ezt Maniu Gyulának: Drága Maniu, emlékezzél erre a régi közmondásra!

Solomon Virgil udvarhelyi képviselő védelmébe vette a kizárt képviselőket és a kizárás megsemmisítését kérte azon az alapon, hogy a kizárási határozatot nem alapszabályszerűen hozták meg. Erre Madgearu válaszolt és rámutatott arra, hogy ebben a fegyvelemsértési ügyben nem lehet alapszabályokba kapaszkodni. Itt nem egyesületekről, hanem politikai pártokról van szó, amelyeknek központi vezetősége vállalja a felelősséget minden pártfórum előtt azért, amit tett. Mihalache is osztotta ezt az álláspontot és ezután történt meg a kizárást megerősítő határozat.

Az Adeverul szovátai jelentése szerint Maniu továbbra is fenntartotta azt az álláspontját, hogy a kormánynak vissza kell vonulnia. Álláspontját érvényesíteni is kívánja, de nem akkor, amikor azt ellenfelei akarják, hanem *6 fogja az erre legalkalmasabbnak való időpontot megállapítani*. Egyébként Madgearu pénzügyminiszter kabinetfőnöke, *Lergeanu* ma Szovátára utazott Maniu Gyulához.

A külügyminiszterium táviratot kapott, amely szerint *Titulescu* tegnap este Varsóba érkezett. Titulescu még megérkezése előtt táviratot intézett Savel Radulescu külügyi alminiszterhez, aki a varsói tárgyalások anyagát dossziékban leviszi Titulescunak. A külügyminisztert igen fontos tárgyalásokkal bizta meg a sinai konferencia és valószínűleg Varsóban a Lengyelország kisanthoz való viszonyát igyekeznek véglegesen rendezni. Titulescu innen Ankarába utazik. Egy bucaresti-i hír most arról számol be, hogy *Benes* helyett *Titulescu* utazik Rómába, ahol a kisanth nevében fog tárgyalni a Duceval.

Szófia-i jelentés szerint Sándor jugoszláv és Boris bolgár király az eudoxingradi tanácskozások befejezése után „vizontlátásra” szóval bucsuztak el egymástól. Ebből a beavatott körök azt következtetik, hogy a *mostani tanácskozást újabb tanácskozások is követik. Állítólag október végén. Belgrádban találkoznak a királyok, akkor megjelenik Károly román király is. Az érdekes találkozó Titulescu szófiai és ankarai látogatása után lesz.*

Földolog a kultura

Írta: UGO HENDRICH.

Dr. Regenbogen korának legmegátalkodottabb reformere volt. Mint statisztikus a leghetesebben elméleteire öles számoszlopokat készített és mint szociológus a világ minden tájékán tartott felolvasásokat. Idővel tizenhét zugakadémia választotta be a halhatatlanjai közé. De ezzel nem érte be, hanem mindenkit „megreformált”, aki az útjába került. Az első felesége elvált tőle, mert nem bírta már a rögeszméit, a második felesége pedig elpusztult a dr. Regenbogen-féle reform-koszt és életmód hatása alatt.

A tudós professzor újra visszanyerve szabadságát, a Csendes óceán déli szigetvilágának „megreformálását” tűzte ki élete céljául. A tudós reformátor Tahiti felé igyekezett. Egy szép napon azonban a rozoga hajó zátonyra került és elsüllyedt. Dr. Regenbogennek annyi ideje sem volt, hogy a polinéziai emberevők felvilágosítására szánt örökbecsű röpíratait megmenthette volna. A hajótörés percében egy padhoz kötözte oda magát és szerencsésjére a vihar olyan messzire sodorta el a súlyedő hajótól, hogy nem jutott helye az örvénybe.

Négy napi hanyatás után az ár egy szigetre sodorta. Hiányosan öltözött emberi alakokat pillantott meg a parton, de mielőtt tisztába jöhetett volna, hogy miféle emberfajtahoz tartoznak, a lemerültségtől elájult. Amikor hosszas alvás után magához tért, barátságosan vigyorgó arcokat látott maga körül. Tizenötön voltak. Három fehér férfi, néhány bennszülött, köztük három asszony s két kis gyermek.

Dr. Regenbogen hamar tájékozódott. Megtudta, hogy a fehérbőrűek csak kívülről fehérek, ellenben belülről feketénél feketébbek: szökött feyencek, akiknek lelkiismeretét együttesen legalább husz emberélet terhelte. A bennszülöttek viszont különféle okból nem helyeztek súlyt hazai hatóságaik közelségére. Az asszonyokat is különböző viharok sodorták ide. Az egész kis társaság a kőkor-

Megjósolták nyolc évvel ezelőtt Dollfuss kancellár merénylőjének sorsát

Az egész világból érkeznek üdvözlő táviratok Bécsbe — Hangosfilmet készítettek a merénylőről — Ottó exkirályi távirata

Bécsből jelentik: A Dollfuss kancellár iránti részvét hullámai még most, 48 órával a merénylet után is élénken tanuskodnak a világ részvételéről. György angol király megbízásából az angol diplomáciai testület marsallja érdeklődik Dollfuss hogyléte iránt. Alfonz volt spanyol király e szavakkal fejezte be meleg-hangu londoni sürgönyét:

Heil Dollfuss!

Még Buenos-Airesből is érkeznek üdvözlések. Rendkívül érdekes Starhemberg herceg táviratának szövege:

— *Legőszintébb szerencsekívánataimot Neked és nekünk, hogy megmaradjál nekünk!*

Ma délelőtt kikézbcsítették a kancellárnak Ottó táviratát, amelyet Brüsszelből küldött az exkirályi. A távirat így szól:

„A császárné és én egész szívlünkkel hálát adunk az Istennek, aki Auszria bátor harcosát megmentette hazánknak és minden igaz osztrákkal együtt imádkozunk az Ön felépüléséért. Vére nem hiába ömlött szerezett hazánk függetlenségéért, mert Isten segítségével Auszriát és az egész népet megszilárdítja majd elszánt akaratában, hogy teljesítse hivatását, amelynek szolgálatában elődel is élték.”

A ma esti bécsi estilapok szinte valamennyien közlik Dollfuss merénylőjének, Dertil Rudolfnak, az osztrák nemzeti-szocialista-párt részéről kiadott tagsági igazolványáról készített facsimilét. Eszerint

a merénylő 1932. február 2. óta tagja az osztrák nemzeti-szocialista pártnak, ahova az elmúlt év január 16-án kérte felvételét.

Ismeretes, hogy Dertil eleinte tagadta, mintha a nemzeti-szocialista párt tagja lenne, amikor

azonban elébe mutatták tagsági igazolványát, beismerte, hogy valóban a párt tagja volt, fél-évvel ezelőtt kilépett. Érdekes, hogy noha fiatalember a Paulergasse 4. számú házban lakott, nem a IV. kerületi nemzeti-szocialista-alakulatnak volt a tagja, hanem a Bécs melletti Lainz-Speisingben lépett be a párt kötelékébe. Dertil pártigazolványát a nemzeti-szocialisták központi párt helyiségében találtak meg.

Érdeklődést keltett ma Bécs egyik legismertebb grafológus jósnőjének, Mme Rogallának a nyilatkozata, aki a rendőrségen a következőket mondotta:

— A merénylő nevét olvasva megijedtem és barátnömet, Eugenie Heidendorf bárónőt, rögtön emlékeztettem egy régi esetre. Nyolc évvel ezelőtt elmondtam neki, hogy egy dr. Güntherné nevű hölgy egy 14 éves fiút hozott hozzám, hogy jósljak neki. A tenyeréről a legszörnyűbb jövő jeleit olvastam ki, melyek szerint a fiú egy sereg rossz szenvedély áldozata lesz és

nyolc év múlva merényletet követ majd el valaki ellen.

Güntherné leolvasta arcomról néma megdöbbenésem, ezért kiküldte a fiát és őszinte véleményemet kérte, mire én elmondtam a fiú jövőjét egész a merényletig, hozzátéve, hogy nincs hatalom, amely e rettenetes sorsot megvédené a fiút.

Dertilről, a merénylőről két hangos-filmet készítettek, az egyiket osztrák, a másikat amerikai filmtársulat részére. Bár e merénylettel kapcsolatosan letartóztatottak neveit nem adták ki, kiszivárgott, hogy

örizetbevettek egy Möhner nevű pupos embert is, aki a revolvert eladta Dertilnek. Möhner örökölte a fegyvert, amelyet két schillingért adott el a merénylőnek, aki a pénzt a merénylet napjára igérte.

szakbéli erkölcsi és jogi világrénd alapján gondatlanul töltötte el életét.

Ugyálszik, hogy a szigeten szórakozás kevés volt, mert az új jövevényt nagy érdeklődéssel fogadták. Mindennel ellátták és részletesen kikérdezték. Regenbogen annyi érdekes dolgot mesélt el a világtól elzárt Robinsonoknak, hogy már a második héten naponta legalább két órát szántak rá a tudós professzor előadásának meghallgatására. A negyedik héten már annyira haladt velük, hogy az előadása alatt nem aludtak el. Sőt egyik-másik kérdésekkel is állt elő.

A professzor fokozatosan tért át a sziget megreformálására. Mindenekelőtt kiszámította, hogy az a nap, amelyen vasárnapi ájtatosság helyett a munkészetük fogyasztásával ünnepelemek, nem vasárnap, hanem szerda. A leleplezés különös hatást gyakorolt ártatlan jelkü tanítványaira. Így okoskodtak:

— Ha ma nem vasárnap volt, hanem szerda, négy nap múlva lesz újra vasárnap. S azzal négy nap elteltével újra előkerült a vasárnapi rumos hordó.

Dr. Regenbogen azonban fáradhatatlanul folytatta a szigetlakók felvilágosítását. Előadásokat tartott nekik az egészségtanról. Megmagyarázta, hogy egészségtelen barlangokban lakni nem üdvös dolog és rábirta őket, hogy kis faházikókat építettek. Itt azután felmerült a fogas kérdés, hogy az asszonyokat és gyermekeket mint közös kincset, hogy osszák el a kunyhók közt. Mivel a tudós professzor remélte, hogy idővel sikerülni fog az erkölcsüket is megreformálni, rábirta a szigetlakókat, hogy ezt az elvi kérdést „függőben” tartották.

Majd megértette velük, hogy a különböző ételekben mennyi a kalória. Előadásokat tartott a járványokról és rábirta őket, hogy külön járványkórházat építettek, noha emberemlékezet óta még a foga se fájt egyiküknek sem. De látták, hogy örül ennek s így ráhagyták, ahogy a felnőttek nem szívesen rontják el a gyermek kedvét.

Amiket azonban a vadászat és halászat elmé-

létéről adott elő, azt fölényes vigyorgással fogadták, mert alkalmuk volt meggyőződni arról, hogy Regenbogen professzor egy puskát se tudott elcsúszni s egyetlen horgászása alkalmával a csónakból befodult a tengerbe. Azt tehát tudták, hogy ehhez ők jobban értenek. De a disznóikat mégis elkezdtek sertésvesz elne beoltani a dr. Regenbogen különböző füvekből és egy levágott disznóból készített szérumával. Amikor azonban a próbaképpen beoltott disznó másnap felfordult, a Regenbogen-szérumot a tengerbe öntötték.

Lassacskán már unni is kezdték a professzor tanítási módszerét. Mindig számokkal és idegen nyelvű idézetekkel dobálódzott, úgyhogy a szerény Robinsonok feje beleszedült...

Igy éltek már két hónap óta és kisebb balsikerei ellenére mint tudós férfiut tisztelték a professzort.

Amikor egy vasárnap újra az egész társaság, a gyermekeket beleszámítva, berugott a rumtól. Regenbogen doktor merészet és nagyot gondolt. Ugy vélekedett, hogy a reformjai sikerének legnagyobb ellensége a rum. Ezzel kell elbánnia, hogy teljesen legyőzze a szigetlakók gonosz hajlamait. Fogta magát, éjszakánként idején kilopta a raktárból a rumos hordócskát és a nemes folyadékot beöntötte a tengerbe.

Másnap reggel azonban összehívta az összes szigetlakókat és kenetteljes előadás keretében értette meg velük, hogy örökre hadat üzent az alkoholnak és ennek az ördögnek földi helytartóját, a rumot a tengerbe ölte. Erre váratlanul kitört a vihar. Az egész társaság dühöngött, Regenbogen urat közveszélyes örültnek nyilvánították és kitétek egy közeli kis szigetre. Adtak neki egy hónapra való élelmet és a sorsára bízták.

Egy arra tévedt halászbárka mentette ki a tudós férfiut kétségbeesítő helyzetéből. Európába visszaérkezve, élete késői végéig arról tartott előadást, gazdag statisztika kíséretében, „hogyan reformáltam meg a polinéziai embereket”. Egykori krónikák szerint azonban a „reformtevékenysége” befejező részleteit sohasem vonta be előadásai körébe...

Három párisi filmszínház versenyez az Aufricht-ikrekért

Altstädter József párisi kereskedő nyilatkozik az aradi művészek sikeréről — Amerikai impresszárió előtt mutatják be művészetüket

Elegáns, őszhajú uriember, Altstädter József párisi szőnyegkereskedő, aki ma Bucurestiből Aradra érkezett, s holnap már a Simplonnal utazik tovább Páris felé. Altstädter József neve nemrégiben szerepelt az Aradi Közlönyben, amikor beszámoltunk arról, hogy a népszerű Aufricht-ikreket milyen szerezse érte a francia fővárosban. Eppen a párisi nagykereskedő volt az, aki felfedezte a külföldi színpadok számára Aufricht fakeskedő nagytehetségű gyermekeit és kivitte őket Párisba, ahol a legkiválóbb menedzsereknek mutatta be Aufricht Gábor és Róbert különleges művészetét. Páris legelőkelőbb impresszáriója, Mr. Weiss vette kezébe az Aufricht-gyerekek sorsát és biztosra veszik, hogy az Aradról elindult Aufricht-ikrek a legközelebbi időn belül beérkeznek a világhírnév, sikerek biztos révébe...

A Lloyd klub elegáns halljában beszélgetést folytattunk a rokonszenves párisi nagykereskedővel, aki az alábbiakban számolt be Aufricht Róbert és Gábor nekilendülő karrierjéről:

— Engem is meglepett az a hatalmas siker, amit szakértők előtt az Aufricht-ikrek arattak Párisban, pedig én azzal a szilárd hittel nyultam bele ennek a polgári családnak életnyugalmába, hogy a két fiu művészete világszínpadokra kívánkozik. Egy pillanattal drukkoltam is, amikor Páris valamennyi előkelő varieté-tulajdonosa összegyűlt, hogy meghallgassák az Aufricht-ikrek bemutatkozását, mert tudtam, hogy rendkívüli gyakorlatuk mennyire blazirttá teszi ezeket az elsőrendű szakértőket a legkülönösebb produkciókkal szemben is. Az Aufricht-gyerekek azonban minden várakozásomat felülmúló sikert arattak a bemutatás és az általános vélemény hangzott el róluk, hogy nemcsak rendkívül tehetségesek, de az egész világon egyedüliek ebben a zsánerben. Az impresszáriók valósággal megrohanták őket, azonban én arra fektettem a főszólyt, hogy a legelőkelőbb menedzser kezében induljanak el a világhírnév felé...

Altstädter József ezután elbeszélte, hogy a gyerekek jelenleg szorgalmasan tanulnak, „tréninget“ vesznek a nagy bemutatkozóra, a mely vagy Párisban, vagy a londoni Savoy

Hotel halljában lesz október 15—20 között, Párisban a Gaumont-, a Rex- és a Paramount-filmszínházak versenyeznek a zseniális ikrek felléptéért.

— Csak azt kell még eldönteni, hogy Londonban, vagy Párisban lépjenek fel először — folytatja Altstädter József. — A párisi debü mellett az a körülmény döntene, hogy egy ismert newyorki impresszárió érkezik október közepén Párisba, akinek figyelmét felhívták az Aufricht-ikrekre. Amennyiben megtetszik a newyorkinak az Aufricht-fiuk játéka — kész a féleves amerikai szerződés! Eddigi tervek szerint a turné a következőképpen alakul: Páris, London, majd a Riviéra, Montecarlo, Nizza, Marseille, Madrid, Páris, Amsterdam és Hága. Most lázasan készülnek a nagy tur-

néra. Golnikov, a hírneves orosz mester tanítja őket mimikára, míg a zenei irányítást Nelson, a világhírű komponista szerzőtársától, Mr. Joseph-től kápiák.

Altstädtert hirtelen a telefonhoz szólítják. Páris beszél üzleti ügyekben, de nem mulasztja el, hogy az Aufricht-ikrek iránt érdeklődjék, akiknek művészsorsa annyira szívéhez nőtt. Aufricht Róbert és Gábor édesanyjuk társaságában — mint Párisból értesülünk — estéjükét a Gaumont-filmszínházban töltik, ahol ma nagy premier van. Egyébként szorgalmasan gyakorolnak, készülnek, tanulnak. Naponta hat órát áldoznak a tanulásnak s ez alatt előkészítik 15 perces számukat, amellyel a világ legnagyobb varieté-színpadain mutatkoznak be a közeljövőben. Mr. Altstädter bucsuzól még elárulja azt is, hogy az Aufricht-ikrek színpadja, azaz művészeve „Robgabo“ lesz, ami a Róbert és Gábor ügyes összetétele. A nevet patentolni fogják, mert hiszen a „Robgabo“ kettős rövidesen világhírű lesz s akadnak majd, akik le akarják kopirozni a nagyszerű ikreket. Aufricht Róbertől és Gáborról még sokat fogunk hallani s az aradiak büszkék lehetnek majd az idegenbe szakadt művészi-ikrekre... (—nyi.)

Sulyos kardaffér egy budapesti nyomdában

Megtámadta dr. Klár Zoltán főszerkesztőt egy katonatiszt — Közelharc a nyomdahelyiségben — Klár elvette a főhadnagy kardját

Budapestről jelentik: Kinos botrány játszódott le ma délelőtt Budapesten a Vilmos császár-ut 34. szám alatt lévő Hungaria-nyomdában. Ebben a nyomdában állítják elő a „Társadalmunk“ című hetilapot, amelynek főszerkesztője dr. Klár Zoltán ma délelőtt személyesen felügyelt lapjának készítésére. Tizenkét óra felé egy főhadnagy és egy civil férfi keresték a főszerkesztőt, aki magához kérte őket a nyomdába. A főhadnagy bemutatkozás helyett így kiáltott Klár Zoltán dr. felé:

— Piszok zsidó, hogy mer maga rólam írni!

A főhadnagy ezután köpenye alól kutyakorbácsot rántott elő és Klár felé sújtott. Dr. Klár Zoltán ügyesen kikerülte az ütést, majd nagy lendülettel a főhadnagra vetette magát. Pillanatok alatt körgallériával úgy összefogta a tisztet, hogy mozdulni sem tudott, kicsavarta

kezeiből a kutyakorbácsot és kihuzta kardját a hüvelyéből. A főhadnagy magánkívül követelte, hogy adják vissza a kardját, dr. Klár Zoltán azonban erre nem volt hajlandó.

Közben a nyomda személyzete körülfogta a tisztet, akit távozásra szólítottak fel. A főhadnagy nem távozott, hanem még kétszer neki ugrott a lapszerkesztőnek. Dr. Klár Zoltán minden alkalmával kivédte a támadást, de végre is a nyomda személyzetének értesítésére négy rendőr s egy rendőrtiszt érkezett a helyszínre, akik lefogták a főhadnagyot. Kiderült, hogy a „Társadalmunk“ legutóbbi számában cikk jelent meg Svarba főhadnagyról, hogy egy éjszaka belopódzott egy próbakisasszony lakásába és erőszakoskodni próbált vele. A leány feljelentést tett támadója ellen, de miután neve már a napilapokban az esettel kapcsolatban megjelent, állásából elbocsájtották. A főhadnagy a cikk miatt akart elégtételt szerezni. Amikor a rendőrtiszt a tényállásról értesült, arra kérte a főhadnagyot, kísérje fel a rendőrségre, ez azonban csak akkor volt hajlandó, ha kardját visszakapja. Klár Zoltán dr. aki a kardot csak a katonai hatóságoknak akarta visszaadni, átnyújtotta a rendőrtisztnek azt, aki azután visszatette a hüvelyébe. Ezt az alkalmat használta fel azután Svarba főhadnagy, hogy megegyezzen Klár dr. felé sújtson. A lapszerkesztő ezt az ütést olyan erősen viszonozta, hogy a támadója megtántorodott. A rendőrök fogták azután le, de még így is feltudott kapni a földről egy nehéz ólomdarabot és Klár felé dobta, szerencsére nem okozott kárt benne. A rendőrség erőlyes vizsgálatot indít az ügyben annak ellenére, hogy Klár nem tett feljelentést támadója ellen.

Kiáltványt intéz a magyar hölgyekhez és ifjusághoz az aradi Magyar Párt

A párt intézőbizottsági ülése — Beszámoló a szervező bizottság eddigi munkájáról

A Magyar Párt aradmegyei tagozata csütörtök este intézőbizottsági ülést tartott dr. Barabás Béla elnökle alatt. Az intézőbizottság tagjai nagy számmal jelentek meg. Dr. Barabás Béla megnyitójában, mielőtt a tárgysorozathoz nyult volna, felhívta a gyűlés figyelmét arra, hogy holnap, október 6-án 84-ik évfordulója lesz az aradi 13 vértanu hősi halálának. Lélekemelő szavakkal emlékezett meg dr. Barabás az aradi tábornokok kivégzéséről, akik a magyar nép boldogulásáért, sorsának jobbrafordulásáért szenvedtek és haltak meg. Befejezőül felkérte az intézőbizottság jelenlévő tagjait, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt pénteken délelőtt a minoriták templomában tartandó alapítványi gyászmisén.

Az elnök ezután rátért a tárgysorozat legfontosabb pontjára az új elánnal meginduló szervezkedés kérdéseire. Felkérte a szervező-bizottság vezetőjét, dr. Párcz Bélát, hogy tegye meg jelentését a szervező-bizottság munkájáról és tájékoztassa az intéző-bizottságot arról, hogy mi a teendő a további munkálatokra nézve. Dr. Párcz Béla részletesen beszámolt a szervező-bizottság eddigi ténykedéséről és beszédében felhívta az intéző bizottságot, hogy a párt idősebb tagjaival együtt eddigi fontos munkában tevékenyen vegyenek

részt. Párcz Béla dr. buzdító szavaihoz Papp Andor szolt még hozzá, aki szintén kérte az ifjuság képviselőit, hogy intenzíven vegyenek részt a szervezési munkálatokban.

A magyar ifjuság nevében Szentiványi Elek és Gellér János, az ifjusági tagozat elnöke lelkes szavakkal tettek ígéretet, hogy derekasan veszik ki a maguk részét a szervező munkából. Dr. Barabás Béla ezután bejelentette, hogy Aradváros és a megye magyar hölgyeihez kiáltványt intéz és sokat remél attól, hogy a lelkes magyar asszonyok felismerik kötelességüket és betöltik a párt életében azt a fontos szerepet, ami reájuk vár.

Dr. Örfi Gyula szólalt fel ezután, aki örömmel üdvözölte az elnök lelkesítő indítványát és azt a javaslatot füzte hozzá, hogy az elnök hatásos írói tehetségét vesse latba annak érdekében is, hogy az ifjusághoz hasonló tartalom, buzdító célu felhívást intézzen. dr. Barabás Béla ezt a maga részéről megígérte, majd a Magyar Párt intéző bizottságának gyűlése, az elnök lelkesítő zárószavaival véget ért.

CORSO! TAVASZI ZÁPOR!

diadalmas bemutatója után

pénztárunk
állandó ostrom alatt!
A filmet látni kell!
Tolongani nem szükséges,
váltsa meg jegyét előre
péntek, szombat, vasárnapra

Filmvilág

Hitler, a filmszínészek házassági reformere

Hitler házassági reformja hatalmas fel-fordulást és visszaszalasztást teremtett a berlini filmvilágban. A hirhadt rendelet kimondja ugyanis, hogy árja származású német polgárnak nem lehet zsidóvallású házastársa. A válóperek egész lavinája indult meg erre Németországban s különösen nagyon sok színész és filmszínész válik házastársától, mert ezeknek egyenesen létkérdés az, hogy árja, vagy nem árja hitvesük van. A filmszínészek, amennyiben kitartanak nem-árja házastársuk mellett, nem léphetnek többé felvívógép elé, tehát karrierjük függ attól, hogy alávetik-e magukat a házassági reformoknak, vagy sem.

A filmvilágban az érdekelt házassági problémák egész sorozata adódott elő Hitler reformrendeletével kapcsolatban. Legutóbb Fritz Lang-tól vált el a felesége: Thea von Harbou, a hírneves regény- és filmíró. Lee Parry, a népszerű filmdíva szintén a napokban vált el férjétől: Moldauer Arthurtól, Berlin leghíresebb férjiszabó-cégének tulajdonosától. A házastársak évekig a legboldogabban éltek együtt s ma is szeretik egymást, azonban most Moldauer maga kérte feleségét, hogy váljanak el, mert nem akar karrierjének útjában állni. A bíróság el is választotta a házastársakat, azonban Berlinben mindenki úgy tudja, hogy a válás csak színleges...

Érdekes az is, hogy a német színpadok két legnevesebb művésze: Hans Albers és Albert Bassermann, a két világhírű filmszínész szembeszáll Hitlerrel. Mindkettőnek zsidó nő a felesége és a kormány felszólította őket, hogy váljanak el, ellenkező esetben többé nem léphetnek fel sem színpadon, sem filmen. A két művész kijelentette, hogy nem törődik a bojkottal, s nem hajlandók a kancellár parancsára elválni feleségüktől. A világ mozipublikuma ilyenformán egyelőre nélkülözni lesz kénytelen Hans Albers és Albert Bassermann magasnívójú művészetét.

A budapesti filmgyártás most éppen úgy, mint a bécsi és a prágai, a német filmgyártással akar eredményesen konkurrálni. Budapesten most nagy filmet készítenek, amely egyidejűleg magyar és német nyelven jelenik meg. A film főszerepeit Alpár Gitta és Gustav Fröhlich alakítják. A többi szereplő magyar, azonban olyan színészeket válogattak ki, akik tökéletesen beszélnek németül s így mindkét változatot egyszerre lehet forgalomba hozni.

Chevalier és a gyerek. Ez a címe a legújabb Chevalier-filmnek. Ebben a filmben a híres filmsztár nemcsak eleganciájával, elragadó mosolyával hódít, hanem azzal is, ami általában nem igen divatos a világhírű filmsztároknál — a szívével... A darab meséje ugyanis az, hogy Chevalier autójába egy kisbabát csempésznek és az elegáns világi valóságban rabja lesz a gyermeknek. Dédelgeti, ápolja, felneveli és a mozi szívkirálya, a nagy nőhódító itt, ebben a filmben különösen szép, emberi érzések megszemélyesítője. A darabnak igen nagy sikere van Párisban, mint minden olyan darabnak, amelyben gyerek körül bonyolódnak az események. A párisiak még ma is szeretik a gyerekeket — ha otthon nem, legalább a moziban... Ezért a filmért megbecsülték Chevaliernek a franciák azt, hogy a múlt esztendőben Hollywoodban játszott. A francia publikum kedvencétől ugyanis rossz néven vette azt, hogy cserbenhagyta a francia filmgyárakat.

Budapesti jelentés szerint az egyik amerikai filmgyár Budapesten tartózkodó menedzsere, Paul Kohn négy éves szerződést perfektuált Gaál Franciskával. A szerződés érdekes előzményei a következők: A napokban

A csendőrség főparancsnokának jelentették fel a margittai csendőrök egész legénységét

Megrázó erejű jegyzőkönyvi vallomásokat terjesztettek be a bántalmazott emberek Dumitrescu csendőr-tábornokhoz

Nagyváradról jelentik: Hirt adtunk arról a felháborító csendőrbrutalitásról, amelynek hőse Weisz Jenő margittai asztalos. A fiatal iparost a margittai csendőrségen súlyosan bántalmazták annak a nyomozásnak a során, melyen azt akarták kideríteni, ki let kommu-nista tendenciájú feliratokat a margittai házak falára. Részletesen feltártuk annakidején, hogy Weisz Jenő milyen kínzó és lealacsonyító eljárásnak volt alávetve társaival együtt a csendőrségen, azt is, hogy Nagyváradon kapott orvosi látleletet sérüléseiről. A megdöbbentő csendőri vallatás során az egyik gyanúsított eszméletét veszítette és orvosnak kellett magához téríteni.

Most azt jelentik Margittáról, hogy a Zsidó Nemzeti Szövetség ottani vezetőségének elnöksége elhatározta, hogy nem elégszik meg azzal, hogy a nagyváradi királyi ügyészségen megteszi a bünvádi feljelentést Sabau őrmester és társai ellen, hanem

evvenesen a csendőrség országos fejenél, Dumitrescu tábornoknál tesz jelentést az

esetről, mellékelve az orvosi látleletet is, valamint a bántalmazott emberek közjegyző előtt tett vallomását, amelynél megrázóbbat aligha olvasott még a tábornok.

Dumitrescu tábornok, amikor szolgálatát átvette, ígérte, hogy a csendőrbrutalitásokat megszünteti és európai színvonalra emeli ezt a fontos szolgálati ágat. Kérte akkor az újságírókat a tábornok, győződjenek meg személyesen minden csendőri atrocitásról, hozzák azt tudomására és minden esetben a legerélyesebben meg fogja védelmezni a polgárokat a hatalmukkal visszaélő csendőröktől.

Drágul a szörme
Neuländernél még olcsó

Fischer Eliz-palota.

8129

Vasuti összeköttetés készül Szovjetország és Románia között

Hétfőn kezdődnek meg Bucurestiben a nemzetközi vasutügyi tárgyalások — Bucuresti—nizzai expressz terve foglalkoztatja a konferenciát

Bucurestiből jelentik: Az érdeklődés középpontjában jelenleg az a nagy európai vasuti kongresszus áll, amelyet Bucurestiben tartanak majd meg október 9-én. A kongresszusnak az előkészítő munkálatai egyébként már ma megkezdődtek. Román szempontból ennek a konferenciának igen nagy jelentőséget tulajdonítanak, miután igen valószínű, hogy a rövidesen megkezdődő tanácskozások révén Romániának sikerül majd a nemzetközi forgalomba intenzívebben bekapcsolódnia.

A kongresszus szenzációja lesz, hogy arra valószínűleg már a mai nap folyamán megérkeznek Szovjetország megbízottai is. A szovjetek egyik delegátusa nő lesz. Románia azt reméli, hogy a szovjetekkel való tárgyalás során sikerül majd elérnie, hogy Oroszország és Románia között meginduljon a vasuti forgalom. Nem szabad ugyanis elfelejteni, hogy az oroszok már huzamos ideje a nyugati piacok legnagyobb szállítói s a romániai kapcsolat azt jelentené, hogy az orosz gazdasági cikkeknek egy tekintélyes része a jövőben esetleg Románián keresztül futtatna nyugat felé. Állítólag minden remény megvan a megbeszélésre.

Ezenkívül a vasutügyi kongresszus elhatározza egy Bucuresti—nizzai expressz beállítását is, ami lehetővé tenné a keleti országok kedvező összeköttetését a Riviérával. Ugyanakkor közvetlen vonatot állítanának fel Bulgária és Lengyelország között. Ennek a vonalnak a kiépítése ugyancsak nagy előnyök

jelentene Románia számára, miután az érintené a dunai kikötőket is és így Románia a keleti piacoknak forgalmi középpontja is lenne.

A kongresszuson, melyet Márto közlekedésügyi miniszter nyit meg, mintegy háromszáz európai delegátus vesz majd részt.

Városi bizottság száll ki a Városi Színházba

Aradváros vezetőségének legújabb határozatai

Aradváros vezetősége csütörtökön délelőtt tartott ülésén számos kisebb jelentőségű városi ügy került tárgyalásra. Nagy Sándor dr. sürgette, hogy a városvezetés rendelje el a színházépület belső rendbehozatalát. Interpellációjára megnyugtató választ kapott, amennyiben pénteken külön bizottság száll ki a helyszínre, a teendők megállapítására.

Bejelentették a városvezetésnek, hogy a városi tisztviselők önszervező egyesülete 700.000 lej alaptőkével önálló részvénytársasággá alakult át. A bejelentést a városvezetés tudomásul vette. Ugyanekkor elhatározták, hogy harminc városi tisztviselőt állásaikban véglegesítenek.

Több kisebb jelentőségű kérdés letárgyalása után, a városvezetés tudomásul vette Popovici Dávid főállatorvosnak azt a bejelentését, amely az aradi veszettkutya-harapások elleni küzdelem új intézkedéseiről számolt be. A hatóságok intézkedései szerint, ezentúl minden magánorvos is köteles lesz azonnal jelentést tenni róla, ha veszettkutya-harapási esetről értesül.

mutatták be Newyorkban a „Csókol Veronika” című Gaál Franciska-film német verzióját. A film olyan hatalmas sikerrel futott a newyorki City Varietében, hogy az Universal-filmgyár elhatározta az angol és francia verzió elkészítését. A Newyork Herald kritikusa az alábbiakban magasztalja Gaál Franciska művészetét: „Gaál Franciskának, a népszerű magyar színésznőnek a legnagyobb filmkarriert jósolhatom. Ez a különös kis színésznő, akinek bölcsője valahol a Duna mellett ringott, Iréne Dunne sokszínű és mélyről jövő tehetségét,

Marlene Dietrich varázsát és Clara Bow temperamentumát egyesíti magában”. Gaál Franciska különös és valóban értékes ajándékot kap, amint az angol és francia verzió elkészítése miatt Amerikába érkezik, az Universal-filmgyártól. Az Universal igazgatója Hollywood legelőkelőbb ékszerésénél óriási ibolyacsokrot rendelt: válogatott ametisztből, zöldre zománcozott arany szárrakkal és smaragd-levelekkel. Gaál Franciska Hörbiger Attilával együtt október közepén indul utnak Amerikába...

A francia hadgyakorlatról Aradra tévedt egy fiatal arab katona

Assied Ali telefonosztagos véletlenül áttévedt a francia-német határon és azóta egyik ország hadbírósa elől a másik elé vándorol — tiltott határátlépés miatt

Érdekes, „színes” vendége van az aradi állambiztonsági hivatalnak. A magyar határőrség battonyai kirendeletése a napokban adta át a román hatóságoknak Assied Ali algiri származású francia gyalogezredbeli köz-katonát, aki származására nézve arab, viszont életének egy végzeteljes pillanatában olyan diplomáciai bonyodalmak közé keveredett, amelyeknek értelményeképpen ez a fiatal arab legény eddig fél Európát bejárta... Részletes beszámolókat az érdekes aradi vendégről és páratlan történetéről az alábbiakban adjuk:

Assied Ali összesen talán 24 éves, de fiatalok ellenére fél Európa rendőrségét, fogházát önhibáján kívül végigjárta. Az arab fiú valamelyik francia gyarmaton látta meg a napvilágot. Az örökös napsütésben élte életének jórészt és még huszonegy éves sem volt, amikor beöltöztették a francia gyarmati katonák uniformisába, hajóra tették, amely megindult vele az ismeretlen földek, Európa, közlebről pedig Franciaország felé.

A derék, becsületes katonát szerették feltevesei és mint mindenre használható fiút, a technikai osztályhoz tették, ahol mint telefonost képezték ki. Assied Ali már a napokat számolta, amíg még katonaeveiből hátra volt, amikor a francia hadsereg hadgyakorlatot rendezett a német határon. A kis Assied Ali telefont kapott a kezébe és kiküldték egyik legtávolabbi pont felé, ahol fel kellett volna állítania az összeköttetést. Kezében a telefont, hátán hatalmas dróttekerccsel, egyre előre ment Assied Ali. Nem találta meg a pontot, ami térképén fel volt tüntetve számára és már-már vissza akart fordulni, mikor a legnagyobb megdöbbenésére azt látta, hogy alig pár méternyire tőle idegen egyenruhás katonák állnak. Nyomban megértette a helyzetet: véletlenül áttévedt a német határon. Sarkon fordult és szaladni próbált visszafelé, de futásban egy harsány „Halt!”-kiáltás állította meg. Még fel sem eszmélt teljesen, amikor már német határőröktől körülfogva egy legközelebbi őrház felé bandukolt...

Innen azután már gyorsan ment a dolog. Berlinbe vitték és itt állították a hadbírósa elé. A szegény Ali telefonja, mint „corpus delicti” fektet birájt asztalán és a tiltott határátlépés büntetését két hónapi fogházban állapították meg számára. Assied Ali némán vette tudomásul az ítéletet, meg sem kísérelte a felebbezést, csupán azt kérte, ha lehet, adják büntetése kitöltése után át a francia hatóságoknak. Nem ígérték meg neki, már csak azért sem, mert a németek és franciák között nincs katonai egyezmény. A kéthónapi fogházbüntetést letöltése után Assied Ali utnak indították Svájc felé. Itt se fogadták valami kitörő örömmel. A szabályos jelentkezés sem mentesítette a határátlépés kihágása alól és az enyhe svájci törvények szerint 15 napi elzárásra ítélték. A büntetés kitöltése után a svájci francia követséghez fordult, de miután semmi írása sem volt, nem hittek neki. Assied Ali kálváriája tovább folytatódott: a svájci hatóságok Ausztriába tették át. Egészen Bécsig jutott el, anélkül, hogy valakinek is szembeüint volna a bakancsos, vászonzubonyos, kreolbőrű fiatalember. De Bécsben nem szállhatott meg sehol, egyetlen fillér és irás nélkül és így csakhamar ismét rendőrkézre került. Nem is csodálkozott, amikor a bíróság közölte vele, hogy négyheti fogházbüntetést kap. Letöltötte és utána kezdődött minden előlről.

Most Magyarország határára tették át. A büntetés itt sem volt enyhébb a többinél: négy heti fogház. Közben minden rendőrségen tanácsokkal látták el a szerencsétlen arabot. Magyarországon azt a tanácsot adták neki, hogy Romániába tétesse át magát, miután

Románia küldheti legkönnyebben vissza Franciaországba. Így is történt.

Battonyán a magyar hatóságok szélnek eresztették és Assied Ali Tornyára érve nyomban jelentkezett a csendőrségnél. A csendőrök értelmetlen meglepetéssel fogadták Assied Ali, aki

igazolványai helyett sorban szedte elő az egyes országok büntetőjogi törvényeiről szóló végzéseket, valamint az igazolást, hogy a büntetéseket ki is töltötte.

A magyar hatóságok egy irást is adtak neki és ezáltal a határőrök meg tudták a tulajdonképpen tényállást.

A romániai határőrök eleinte ugyancsak nem tudták, mitévők legyenek a franciául is csak keveset beszélő Assied Alival. Kerítették

Birtokháborításért elitélte az aradi járásbírósa Arad városát

Harc a mikelakai kisajátított földek körül. Az elvitetett termés. — Kétszáz ezer lejes kártérítést követelnek a mikelakai gazdák —

Érdekes agrárper került ma az aradi járásbírósa elé. Aradváros és huszonnégy mikelakai gazda között folyt a bíróság előtt a harc, amely a város vereségével végződött. Az agrárreform idején huszonnégy mikelakai gazda kapott földet a város mikelakai birtokából. A földet birtokba is vették, sőt a telekkönyvben is az ő nevükre írták át a várostól kisajátított területeket. Aradváros azonban

a faluban valakit, aki a tolmács szerepét töltötte be és Ali elmondta szomorú történetét. Kérte, hogy most már sürgősen vigyék vissza Franciaországba, mert neki fel kell állítania a telefont, hiszen a hadgyakorlaton nincs meg az összeköttetés a deréksapatok és a vezérkar között.

A ma reggeli kihallgatásán az egész rendőrség jelen volt: mindenki látni akarta a szerencsétlensorsú Ali, aki tudja Isten hányadszor mondta el kellemetlen eltévedésének következményeit. Cigarettaival kínálták a nyílt tekintetű, okos arcú fiatal arabot, akinél a tolmács szerepét Pudilik detektív töltötte be. Mindenki megbarátkozott vele és így érthető, hogy megígérték neki ügyének gyors elintézését. Egyelőre Temesvárra küldték csüförtökön délután, ahol a katonai törvényszék elé kerül. Ali nem csodálkozna, ha elítelnék ismét, de valószínű, hogy annyi viszontagság után végre visszajuttatják Franciaországba, ahol mindössze három hónapja van hátra katonai idejéből és talán ott ismét hajóra szállhat, amely visszaviszi hazájába, az örökös napsütésbe...

A LOS-ANGELES OLIMPIÁSZ...

minden idegletesítő mozzanata káprázik előttünk...

A marathoni futó

sport-sláger csodás helyszíni felvételeiben.

BRIGITTE HELM
ragyogó alakítása, MA a
CENTRAL-MOZGOBAN

nem nyugodott bele az aradi agrárbizottság döntésébe és a bucuresti-i legfelsőbb agrárbizottsághoz fellebbezte meg a földosztást. Bucurestiben a város javára döntöttek. Időközben azonban a gazdák saját földiüként művelték meg a kapott kisbirtokokat. A legfelsőbb agrárbizottság döntése ez év nyarán érkezett meg Aradra és ekkor a város egyszerűen birtokba vette a földeket és elvitette a gazdák termését.

A huszonnégy mikelakai gazda erre dr. Gherman Dante ügyvédet bízta meg azzal, hogy birtokháborítás címen perelje be a várost. A pert a járásbírósa-hoz be is nyújtották, azzal az indokolással, hogy Aradváros nem tartotta be a törvényes formákat, amennyiben a bucuresti-i döntés után birtokháborításért kellett volna indítania a gazdák ellen, egyben pedig a telekkönyvi törleszt, illetve átírást kérni a bíróságtól. Mindezt a város elmulasztotta és egyszerűen önhatalmúlag elvitte a földeket. Az ügy ma került Berov járásbíró elé, aki helyt adott a mikelakai gazdák kérésének és megállapította a birtokháborítás tényét. A járásbírósa azonban nem állapította meg a kártérítés összegét, hanem kötelezte a gazdákat arra, hogy a Mezőgazdasági Kamarától igazolványt szerezzenek be, amely megállapítja az őket ért kár nagyságát. A gazdák kétszáz ezer lejes kártérítést követelnek az elvitt termésért és most a Mezőgazdasági

Kamarának kell igazolnia, megfelel-e ez az összeg a reális helyzetnek. A bíróság végül kötelezte a várost a földek visszaadására, mindaddig, amíg a törvényes formalitásoknak eleget nem tesz és kimondta, hogy abban az esetben, ha a birtokháborítás továbbra is fennmarad, úgy Aradváros napi három ezer lej bírságot köteles fizetni, amíg az ügy törvényes formák között rendezést nem nyer.

Nyolc havi börtönt kapott egy gyermekgyilkossággal vádolt aradi asszony

Gyermekgyilkosság vádjával került az aradi törvényszék elé Sági Imréné aradi asszony. A vád szerint Ságiné az elmúlt évben egészséges leánygyermeknek adott életet. A születést követő napon a gyermeket paplanra és párnákkal megfűllasztotta, majd a kutba dobta. Az ügy mai tárgyalásán kihallgatták Ságiné, aki azt mondotta, hogy nem ölte meg gyermekét. Aznap éjszaka olyan rosszul volt, hogy maga sem tudta, mit csinál. Csak véletlenül kerülhetett az újszülöttre a paplan és párna. Amikor azt látta, hogy gyermeke halott, megijedt, attól félt, hogy őt vádolják a meggyilkolásával és félelmében a kutba dobta. Miután az orvosi bizonyítvány nem állapította meg, hogy a gyermekem fojtogatás nyomait konstataáltak volna, a bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével, nyolc havi börtönrre ítélte Ságiné és három havi vizsgálati fogságot beszámítottak vett.

CENTRAL-MOZGO: „A MARATONI FUTÓ”
(Premier.) A legszívesebb sport-sláger, a legmesteribb rendezés, eredeti felvételek a los-angelesi olimpiászról. Főszereplők: BRIGITTE HELM, Hans Brausewetter, Victor de Kowa, Trude von Molo, Ursula Grabley, Paul Hartmann, Oscar Szabó. Ezen filmben benne foglaltatnak a tavalyi olimpiász legjölségesebb mozzanatai, káprázatos helyszíni felvételek. A modern sport utóéletlen világlágere.

SELECT-MOZGO: „AZ ELTUNT OSZTÁG”
A legvakmerőbb repülőfilm, hajmeresztő légi mutatványokkal. Elsőrangú szereposztás: RICHARD DIX, Erich von Stroheim, Mary Astor, Dorothy Jordan. Premier-film olcsó helyárrakkal.

JÓN: JOSÉ MOYICA a spanyol csodatenor legújabb kreációja: „DICK TURPIN”. A legjobb tango-melódia.

A JÖVŐ HÉT SZENZÁCIÓJA: GAÁL FRANCISKA üzenete a kedves aradi közönségnek: „CSÓKOL VERONIKA”. A közkezdelt pesti szubrett legsikerültebb filmje. Rövidesen a Central-mozgóban.

H I R E K

Október hatodika

Írta: Dr. Barabás Béla

Vastagon fekete betűs nap mindenütt a világon, ahol magyarok élnek. Ez csak a magyarok gyásznapja, mikor egy-két órára megmozdul bensőnkben a kegyeletes érzés, amelylyel az osztrák császári zsarnokság áldozatainak tartozunk. Ilyen kegyetlen bosszúállást, amelyet Haynau hóhérai itt Aradon 1849. október hatodikán végeztek, nem mutat fel máskat a történelem. A tizenhárom magyar tábornokot a kíméletlen véstörvényeszek bizonyára felső utasításra, felségsértés miatt ítélte golyó és kötél általi halálra, minden fellebbezés kizárásával.

Ezek a halálra-ítelt tábornokok a magyar szabadságharc vezérei és katonái voltak, akik nem népek, nemzetek, fajok ellen küzdöttek, hanem az elfajult és elbizakodott császári zsarnokság ellen, amely nemcsak a magyar igazságot fojtotta el, de egy egész nemzetet megakart fosztani függetlensége, szabadsága és alkotmányától.

Hogy mennyire igazságos és nemes volt az 1848-49-iki szabadság-küzdelem, azt nemcsak a világtörténelem ítélete állapította meg, de e mellett az igazság mellett tettek kétségtelesen tanuságot azok a hadvezérek, akik a tizenhárom vértanu között nem voltak magyar származásúak, hanem más nemzetek fia: német, hesseni, határvidéki, szerb, sőt osztrák férfiak, akik közül néhányan az osztrák hadseregéből léptek át a magyar honvédek közé. De nemcsak a vértanúk között voltak kiváló vezérek az idegenből, akik a magyar szabadságharc igazságát hirdették, hanem azért harcoltak is. Ott van a lengyel Bem apó, Woronieczki, Rulikovszki Kázmér s még néhányan.

Mi magyarok, bárhová is vetett minket a sors, szerte a nagy világba, ezen a napon együttes érzésben találkozunk, az emlékezésnek, a kegyeletnek megszentelt légkörében s habár az idők távolában elmosódnak is az események közvetlen hatásai, de a történelmi feljegyzéseinek nyomán a mi gyászérzéseink hullámoznak tovább nemzedékről-nemzedékre, unokáról-unokára.

Es ha talán akad egy-egy hely, ahol az élet viharai elsodorják a megemlékezés gyász-érzületét s talán elfelejtkeznek az aradi vértanúk örök-fekete napjáról s ha ez indokolható és meg is bocsátható, mi aradi magyarok nem térhetünk napirendre az itt kivégzett tizenhárom hős tábornok gyászos emlékezése felett, mert ezzel megbántanók apáink és nagyapáinktól hagyományként reánk szállott kegyeletes érzéseket és könnyelműen megfosztanók az unokákat az utódokat, a nemzeti elismerés és hálának kötelees gyakorlásától.

A mi október hatodiki megemlékezésünk és gyászunk — az adott viszonyok között — nem zajos, nem külső megnyilatkozás, hanem csak egyszerű, csendes és bensőségteljes, amikor elmegyünk a minoriták templomába, részt veszünk az alapítványi szent misén s az Urnak szolgálva együtt mi is ájtatoskodunk és imádkozunk az aradi tizenhárom vértanu lelki üdvéért. Ebben nyilvánul meg a mi elismerésünk, hálánk és kegyeletünk. Ezzel tartozunk a múltnak, magunknak s az utódoknak.

Nem akarom feltételezni, hogy kisebbségi sorsunk korlátozottságában bárki is megakadna azon, hogy mi magyarok egy évben egy félórát áldozunk az emlékezetnek, a kegyeletnek. A népek tiszteletreméltó szabadságérzése és vágya nemcsak a mi lelkünkben él, de meg van minden nemzetek önérzetében. A szabadság érzése és vágya, kincse és elsőrendű disze minden népek és nemzetek, amit csak azok érdemelnek meg, akik a mások hasonló érzéseit nemcsak elmézik, de ritkán eső néma megnyilatkozását tisztelettel illetik.

— IDŐPROGNÓZIS. Változó felhőzet, élénkebb északnyugati szelekkel, keleti részeken ködös esők.

— Megkezdődtek a romániai légi hadgyakorlatok. Bucurestiből jelentik: Miklós herceg hétfőn Blea Verde községbe érkezett repülőgépen és érkezése a légi hadgyakorlatok megkezdését jelezte. Az őszi hadgyakorlatok során ugyanis a repülőrajok és a légi haderő nagyobb része is gyakorlatokat tart az ország déli részében. A tulajdonképeni hadgyakorlatok október 5-ikén kezdődtek. Károly király már 4-ikén kiutazott a főhadiszállásra. A hadvezetőség meghívta a hadgyakorlatok megkezdésére a külföldi sajtó romániai képviselőit is, akik október 6-ikán, 7-ikén és 9-ikén a főhadiszálláson nézhetik végig a gyakorlatok lefolyását. Az idei királygyakorlatokon a legmodernebb harcászatot fogják bemutatni a meghívottak előtt.

— Az uralkodó és Miklós herceg a hadgyakorlatokra utazott. A király tegnap este 11 órakor Miklós kir. herceg kíséretében a hadgyakorlatokra utazott. A királymanőver Olteniában és Munteniában folyik. Maga a király Craiovában és Slatinán fog ez idő alatt tartózkodni. Craiovában a király jelenlétében fogják felavatni az új katedrális, az új színházat és a most épült stadiont.

— Megszakadt a nyugdíj-fizetés. Az aradi nyugdíjpénztár értesíti az állami nyugdíjasokat, hogy csütörtökig újabb összeg nem érkezett a nyugdíjak kifizetésére, tehát egyelőre felfüggeszti az illetmények folyósítását. Mihelyt az új kiutalás megjön, a lapok útján figyelmeztetni fogja a nyugdíjasokat, akik aztán akadálytalanul felvehetik illetményeiket.

Kövért rab ne szökjön

Ha a fogoly szökni akar, előbb fartsón fogyókurát, — ez a tanulság abból az esetből, mely — mint Lisszabonból jelentik — az egyik portugál börtönben történt. Harmincöt fogoly, egy bátor társuk vezetése alatt elhatározta, hogy megszökik. Nagy, nehéz munkával alagutat furtak s ezen át akartak megszökni. A vezérnek kellett először kibujnia. Ez volt a baj. A vezér bebújt; de csak részben. Olyan kövér volt, hogy hamarosan beszorult az alagut részébe és mozogni sem tudott. Izgatott társai először kétségbesetten gyömszőlték be, majd mikor látták, hogy ez nem megy, vissza akarták húzni a lyukból, de ez nem sikerült. Ijedten visszafordultak cellájukba, és otthagyták szorult helyzetében kövér vezérüket. Másnap reggel az örök találtak rá a lyukban és bonyolult felbontási munkálatok után kiszabadították és visszavitték cellájába.

— Szécsi Oszkár egy budapesti színház gazdasági igazgatója lett. Érdekes aradi vonatkozású hírről számolnak be a budapesti napilapok. Szécsi Oszkár, az Aradon általánosan ismert textilnagykereskedő, akinek a manchesteri Bles-céggel folytatott pereskedése hónapokon keresztül foglalkoztatta a sajtót, a budapesti Labriola-színház gazdasági igazgatója lett. Szécsi Oszkár, a nagystílű üzletember neve ismét felszínre került, ezúttal olyan jelentős helyen, ahol üzleti zsenialitását valószínűleg tudni fogja kamatoztatni. A magyar főváros tanácsa, hosszú harc után, a Városi Színházat ismét Labriolának adta ki. Ehhez azonban a direktornak, miután az elmúlt szezonban jelentős összeget veszített vállalkozásán, pénzre volt szüksége. Mint hírlik, ezúttal a pénzt egy bécsi textilnagykereskedő adja, akinek neve még ismeretlen, csak annyit tudnak róla, hogy egyike az osztrák főváros leggazdagabb kereskedőinek. A textiles Budapestre bizalmi embert küld, Szécsi Oszkár személyében, aki egyúttal a gazdasági igazgató „szerepkörét” tölti be a színháznál. Az új szezon elé, amely a számítások szerint november 4-én, K. Halász Gyula és Kristóf Károly „Vasmacska” című darabjával veszi kezdetét, nagy érdeklődéssel tekintenek a pestiek.

— Ki akarják emelni az elsüllyedt Lusitania kincseit. Newyorkból jelentik: Simon Lake, az ismert tengeralattjáró-hajó konstruktor, újszerű tengeralattjáróval dolgozik. A törpe tengeralattjáróval fel akarja kutatni a tenger alatt az elsüllyedt Lusitaniát és ki akarja emelni belőle azokat a kincseket, amelyeket a szerencsétlenül járt hajó szállított. Emlékeztet, hogy 1917. elején német tengeralattjárók elsüllyesztették az amerikai Lusitaniát, amelynek csaknem valamennyi utasa a tengerbe veszett. Ez volt a végső indító ok, ami Amerikát arra bírta, hogy beavatkozzék a háborúba.

Halálos repülőkatasztrófa a régi királyságban

Két katonai repülőgép összeütközése — két halott áldozattal.

Bucurestiből jelentik: Soinesti-Ramanati község közelében súlyos repülőszerencsétlenség történt. A levegőben eddig ismeretlen okból, két katonai repülőgép összeütközött és lezuhant. A bennülő Olea-Butea és Chiroianu katonai pilóták szörnyethaltak. Az egyik gépen ülő Marston megfigyelő altiszt határtalan szerencsével ejtőernyővel le tudott ereszkedni és sértetlenül menekült meg a katasztrófától. A hatóságok megindították a vizsgálatot, hogy mi okozta a szerencsétlenséget.

Otecean közelében egy másik katonai repülőgép kényszerleszállást hajtott végre. A gép kissé megsérült, a pilóta sértetlen maradt. A kényszerleszállást motorhiba miatt kellett végrehajtani a pilótának.

— Meghalt egy király. Londonból jelentik: A világ királyainak száma megfogyni egygyel. Ujzélálandban meghalt a maorik királya, aki ezt a nevet viselte: Te Rata Mahuta Te Whero-Whero. Az elhunyt király a világ egyik legszebb emberfajtája fölött uralkodott, természetesen angol fennhatóság alatt. 1914-ben ellátogatott Londonba, ahol az angol király nagy ünnepélyességgel fogadta.

— Dr. Vámbéry Rusztem betegsége. Budapestről jelentik: Néhány nap óta a Zsidókorházban dr. Léwy Lajos főorvos osztályán fekszik dr. Vámbéry Rusztem, az ismert kriminálista és szociológus. Az elmúlt héten kisebb influenzája volt, de nem feküdt ágyba, hanem lázasan végezte napi munkáját. Szombaton reggel azután nem tudott felkelni ágyából, olyan magasra szökött a láza. Az orvos vizsgálat tüdőgyulladás állapotát mutatott meg s Vámbéryt azonnal kórházba szállították. Vámbéry még lázas, de állapotában lényeges javulás állott be.

— Imádkoznak a leszerelésért. Londonból jelentik: A canterbury érsek elrendelte, hogy október 15-én az anglikán templomokban könyörgő istentiszteletet tartsanak az október hó izenhatodikán összeülő genfi leszerelési értekezlet sikeréért, mert — mint az érsek mondja — ennek sorsától függ a világ ujjaépítése. Az érsek körleveléjével ajánlással állapítja meg, hogy Németországot újból felkelti a régi féltelmet és bizalmatlanságot és az angol nép élvárája, hogy kormányfőjének egész tekintélyét az értekezlet megmenetése érdekében.

MACSKAHADSEREG — PATKÁNYOK ELLEN

Párisból jelentik: A városi tanács hosszas kísérletezések után elhatározta, hogy megkezdje a patkányirtó macskák nevelését. Macskafarmot fognak felállítani, ahol patkányirtó macskákat tenyésztenek és nevelnek. A város már beszerzett három patkányvadász kandurt, amelyeket a városháza egyik helyiségében helyeznek el. Remélik, hogy néhány hónap múlva már számos olyan macskakölyke lesz a városnak, amelyek apjuktól öröklik a patkányirtó hajlamot. Ezeket a kölykeket azután külön szakemberek fogják a patkányirtás nemes mesterségére nevelni. A macskafarm olcsó áron fogja forgalomba hozni a patkányirtó macskákat, amelyekre oly nagy szükségük van az áruházaknak, csarnokoknak és élelmiszerterületeknek. Néhány éven belül egész patkányirtó macska hadsereget állítanak fel, melynek segítségével leküzdhetik az egyre tűrhetetlenebbé váló párisi patkányveszedelmet.

— Hóhéhr hátsólóról akar a néppel beszélni az ir miniszterelnök. De Valera ir miniszterelnök számára bizalmasai megfelelően idomított és szelíd hóhéhr hátsólókat keresnek, amelyen a Ézabad Állam elnöke csapatszemeiken és népgyűléseken megjelenhetne. De Valera úgy találta, hogy gépkocsiról nem lehet olyan hatással beszélni a tömeghez, mint lóhátról.

— Gázmaszkos csendőrök üldöznek egy bányába menekült gyilkost. Prágából jelentik: Egy Klimsak nevű kommunista munkás rövid szóváltás után leterítette Kriger bányamérnököt, azután lemenekült a bányába. A csendőrség nyolcvan főnyi csapatot rendelt le a bányába, valamennyiüket gázmaszkokkal látták el, mert a bánya levegője helyenként mérges gázokkal van telítve. A kutatás nagyon nehéz, mert a bányában lévő utak hosszúsága 36 kilométer. Lehet, hogy a gyilkost közben a bányauregékben lévő gázok megölik.

— Németországban törvényesen megengedik a kardpárbajt. Bécsből jelentik: Osztrák lapjelentések szerint az új német büntetőtörvénykönyv engedélyezi a kardpárbajt, mint olyan elintézési módot, amely a német nép szellemének megfelel. Hatósági eljárás ezután csak akkor következik be, ha a párbaj más fegyverrel történik, vagy ha a viadal halálos kimenetellel végződik.

— Hadbírók elé kerülnek a lázadó kubai tisztek. Havannából jelentik: A Nemzeti-szállóban elfogott tiszteket hadbírók elé állítják. Az alaposan megrongált Nemzeti-szállodát, amelynek 100 szobája ment tönkre az ostrom során, rövidesen átadják a forgalomnak.

— Letartóztatták Matheisz Péter aradi munkásvezért. Temesvárról jelentik: Matheisz Péter aradi szabómunkást az aradi sziguranca letartóztatta és átkísértette a temesvári ügyészségre. Matheisz az 1929. áprilisi hetedik munkáseseményekben vezető szerepet játszott, amiért a törvényszék jogerősen másfél évi börtönre ítélte in contumaciam. Matheisz azóta bujkálva élt, az aradi sziguranca azonban most felismerte és letartóztatta.

— Aradi ügyvéd és volt ügyfelének pereskedése. Egy aradi ügyvéd és volt kilense közötti harc került ma az aradi bíróság elé. Pausesi Miklós aradi ügyvéd feljelentette egyik volt ügyfelét, Faur Tudosie kurtakéri gazdát, rágalmozás címén. Az ügyvéd feljelentése szerint Faur panaszt tett ellene az ügyvédi kamaránál, azon a címen, hogy nyolcezer lejt inkasszált részére és abból csak hetet szolgáltatott ki neki. A kamaránál megindult vizsgálat a vád alaptalanságát állapította meg, amennyiben kiderült, hogy Pausesi egyáltalában nem inkasszált az ügyfele részére. Az ügyvéd feljelentette volt ügyfelét, akinek ügye ma került az aradi törvényszék második szekciójára. A gazda azzal védekezett a mai tárgyaláson, hogy a feljelentést más írta meg a számára és ő azt sem tudta, mit ír alá. A bíróság büntetésnek mondta ki a gazdát és 10 napi elzárásra, valamint 1000 lej pénzbüntetésre ítélte, a büntetés végrehajtását azonban három évre felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

— Kegyeleti stafétát rendeznek Budapesten október 6-ikára. Budapestről jelentik: Október 6-ikán, az aradi gyásznap emlékére rendezik Budapesten évenként a kegyeleti stafétát, amelyre az idén 90 sportegyesület nevezett be. Október 6-ikán, a nevezések alapján, 1800 versenyző fog végigfutni Budapest főútcáin. A Kegyeleti staféta győzteseiül leginkább a MAC, az UTE és a BEAC stafétáit emlegetik.

— Újabb bonyodalmak az aradi marószódás merénylet körül. Beszámoltunk arról a marószódás merényletről, amit a napokban egy aradi orvos asszisztensnéje követett el. A vizsgálat megindult az ügyben, mert áldozata, Grosz Lajos, igen súlyosan sebesült meg, sőt félt az, hogy balszemére, a maró folyadék következtében megvakul. Az első kihallgatás alkalmával a merényletlő Baba Iлона, Weigel Mátyásné nevet mondott be, de csakhamar kiderült, hogy férjével nincsen megesküdve. Az is kiderült, hogy Baba Iлона nem román állampolgár és 1929-ben jött Romániába. Pécskánál lépte át a határt és annak ellenére, hogy szabályszerű utlevele volt, sehol sem jelentkezett. Ma délelőtt ismét kihallgatták, alávetették a rendes büntügyi eljárásnak. Ujjlenyomatot készítettek róla, lefényképezték és valószínűleg a holnapi napon az ügyészségre kerül. Grosz Lajos állapota változatlanul komoly.

— Kidobtak egy asszonyt a robogó vonathól. Baltiból jelentik: Cristesti állomás közelében, a vasuti vonal mellett, összetört tagokkal, eszméletlen állapotban találták Becker Mária balti lakosnőt. Nagy nehezen eszméletre térítették és a súlyosan sérült asszonyt ekkor elmesélte, hogy az éjszakai vonattal Bucurestibe akart utazni. Ebbe a fülkébe, amelyben ő tartózkodott, két férfi lépett be, akik pénzt követeltek. Miután az asszony ellenkezett, a két jól öltözött férfi rátámadt, megverték, elvették a pénztárcáját és onkból, Becker Mária kihallgatása után ismét elvesztette eszméletét. Jelenleg a balti kórházban ápolják, azonban életbenmaradásához nagyon kevés reményt fűznek.

— Orezeanu Romul törvényszéki főnök ezúton értesíti a magánfelteket, hogy mindenféle kérvényt „Primpresedinte Tribunalului” címre kell címezni, nem pedig az ő nevére. A jövőben a névre szóló hivatalos kérvényeket nem veheti figyelembe.

— Váltóhamisítás vádja alól felmentett aradmegyei gazda. Dragan Péter kuvini gazda váltóhamisítás büntetével terheltlen került ma az aradi bíróság elé. A vád szerint a gazda apja nevét hamisította kezesként egy váltóra, amelyet az egyik aradmegyei bankban leszámítottak. Amikor a beváltásra került a sor, bemutatták a váltót Dragan apjának, aki kijelentette, hogy az aláírás nem tőle származik. A bank erre a gazda ellen tett feljelentést. Ma tárgyalta az ügyet az aradi törvényszék. A tanúk vallomásából kiderült, hogy a váltó aláírására maga az apa adott felhatalmazást Draganának, később azonban megbánta ezt és egyszerűen letagadta. A bíróság a vallomások alapján felmentette Dragan Pétert.

Nem kellene a gangsterek az amerikai nőknek!

Amerikában a női kluboknak döntő beleszólásuk van majdnem minden ügybe, de különösen a filmügyekbe. A női klubok beavatkozásának következménye volt az is, hogy Fatty éveken keresztül nem játszhatott filmet. Most a női klubok ismét főlemelték szavukat s azt követelik, hogy a jövőben tiltsák be minden olyan film készítését, amely a gangstervilágot dicsőíti. Egész bizonyos, hogy a nők tiltakozása eredménnyel fog járni Amerikában.

— Súlyos börtönre ítélték az aradi szerb templom vasrácsának tolvajait. Sorozatos lopások elkövetésével vádolva kerültek az aradi törvényszék elé Nedelcu József, Nedelcu Sándor és Craciun Demeter többszörösen büntetett előéletű ségal cigányok. Többek között ők lopták el az aradi szerb templom vasrácsát, amelyet azután ócskavasként adtak el. A mai tárgyaláson beismerték tettüket, mire a törvényszék Nedelcut két évi börtönre, Craciunt három havi börtönre ítélte, míg a tagadásban lévő Nedelcu Sándort bizonyítékok hiányában felmentette.

Mennyit ér a skót menyasszony?

Egy zsigori skót feleségül vett egy idős hölgyet. Miután az egyházi szertartás véget ért, remegve lépett a paphoz:

— Mivel tartozom, tiszteletes ur?

A pap, aki szintén skót volt, így felelt:

— Adjon annyit, amennyit megér önnek ez a szertartás.

A vőlegény elpirult, hosszan nézett a lelkészre, majd egy shillinget nyomott tenyerébe.

A lelkész rátekintett a shillingre, aztán a menyasszonyra s az egy shillingből visszaadott nyolc pence-et.

— Lopás a törvényszéki tárgyaláson. Tegnap, törvényszéki tárgyalás közben ismeretlen tettes elvitte Morariu törvényszéki jegyző kalapját. A jegyző ezúton kéri az illetőt, — akinek személyét egyébként jól ismeri — juttassa vissza sürgősen kalapját.

— Művészt a rendőrség javára. A Romániai Rendőregyesület, valamint Arad város rendőrsége javára a jövő vasárnap, október 15-én 10 órai kezdettel, nagyarányú művészt lesz az aradi kulturpalotában. A résztvevő és szereplő személyek Románia, valamint Arad városának elítjék képezik és közöttük szerepel Niculescu Basu, a világhírű operabéna, valamint Viorel Chitidean tenorista, mindketten a bucuresti-i Operaház tagjai. Csodás művészi számokkal vesz részt az estélyen Freund Leó, a temesvári jeles zongoraművész, azonkívül az aradiak közül R. Hegedűs Bébi operabéna és Zamfirné Korányi Klára zongoraművésznő. Román verseket eredetiben Morusan Demeter, a cernovici Nemzeti Színház művésze ad elő, míg ugyancsak román verseket magyar fordításban Fekete Tivadar ad elő. A kulturpalota előadás iránt már előre is nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Mindenki meg kell néznie a Lizlői Szent Teréz csodatételét. A műkedvelők vasárnap délután és este a Minorita Kulturházban közkívánatra ismétlik meg a modern legenda előadását, amely a múlt hetén elhatározó sikert aratott a színházban. A belépőjegyül szolgáló izléses emléklapok már kaphatók a szentboltban.

URANIA

Ma, pénteken 6, 8 és 10 órakor
TELJESEN ÚJ KOPIA STOLZ-BOLVARY operett
NEM KÉRDEM KI VAGY...
LIANE HAID — GUSTAV FRÖLICH
legnagyobb slágere
MA DELUTAN 3 ORAKOR
KIVÉTELES ELŐKÉSZÜLETEK MIATT
NINCSEN ELŐADÁS
Jön: JOSEPH SCHMIDT
világhírű operabéna legkiválóbb filmje.

— Ma este tartják meg a brídzs-verseny döntőjét. A Lloyd-Klub emeleti helyiségében ma este bonyolódik le az október 3-án döntőbe jutott párok küzdelme. Az észak-déli vonalon a Fényes-Sebestyén-pár, akik 66 ponttal, és Adlerné-Stein, akik 59 ponttal kerültek a döntőbe, fognak küzdeni a Meerné-Havas-párral, akik 68.5 pontot szereztek és a dr. Ujhelyiné-Ráczné-párral szemben, akik 60 ponttal végeztek az elődöntőben. A zsüri tagjai az elnökön és a két rendezőn kívül báró Andrányi Lajos, Lakatos Aladár, Loránt Ernő és Acél Ferenc lesznek, míg jegyzőkné dr. Baross Zsigmond és Hegyi György kérték fel. A játékosok, a zsüritagok és jegyzőkön, valamint ezek közvetlen hozzátartozói kívül nézők a teremben nem tartózkodhatnak.

— Az aradi Wizo kultúregyesület új programja. Az aradi Wizo kultúregylet választmányának mai megnyitó ülésén az egyesület új munkaprogramját beszéltek meg. Az újonnan belépett tagok között is rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg a kultúregyesület tevékenysége iránt. A választmány elhatározta, hogy a folytatódó kulturdelutánokat minden héten megtartják a jövőben is, úgy mint az elmúlt szezonban. Fzenkivül héber-angol nyelvkurzust létesítenek, amelyen ugy a Wizo tagjai, mint ezek hozzátartozói részt vehetnek. A választmányi ülést a jövő hét keddién folytatja a Wizo kultúregylet vezetősége.

— Szüreti mulatság. A Ségai Polgári Kör folyó hó 7-ikén, szombaton este 8 órai kezdettel, a „Sárga korcsma”, v. Pécskai-ut, összes helyiségeiben, szüreti mulatságot rendez. (Meghívó nem lett kibocsátva.)

— A halott Rudolf Valentino miatt válni akar egy hollywoodi férfi. Egy hollywoodi férfi válni akar feleségétől, mert az asszony naponta látogatja az elhunyt filmbonvivantnak Rudolf Valentinonak sírját. A férfi elmondta, hogy nem csak neki van oka feltékenykedni az elhunyt színészre, mert Valentino sírjánál naponta nagyszámu hódoló jelenik meg, akik sürü könnyulatlások között helyeznek virágot a sírra. Sokat tudna mesélni a temető óre — panaszkodik tovább a férfi. — Van olyan tisztelője a szép Rudolfnak, aki állandóan a nagy filmszínész bronz plakettjét viseli magánál. Másik pedig azt híreszteli, hogy egy spirítiszta szeánszon megjelent a nagy színész szelleme és ő beszélt is vele. A sír látogatói közül leghűségesebb Valentino özvegye, aki naponta hoz friss virágot a nagy sztár sírjára, akit még haló porában is imádnak a nők.

— A budapesti „Ujság” újabb nagy kedvezménye olvasói részére. Az Ujság, a leggazdagabb tartalmú és legnépszerűbb magyar lapok egyike, újabb nagy kedvezménnyel lép meg olvasóit. Október 1-től kezdődőleg minden vasárnap számának első oldalán a címfejt mellett számozott szelvényt közöl és minden olvasója részére, aki ezekből a szelvényekből levágva és összegyűjtve 12 darabot az Ujság kiadóhivatalának (Budapest, VI., Aradi-u. 10) lakcímével együtt beküldi, ingyen és díjmentesen küldi meg a „Mindent tudok” című több, mint 300 oldal terjedelmű, mélynyomású diszalbumát. Az Ujság olvasói tehát nemcsak tartalmas lapot, hanem azonkívül egy értékes könyvet is kapnak. Az Ujság állandó cikkei: Kóbor Tamás, Márai Sándor, Nagy Endre, Zsolt Béla, Szöllösi Zsigmond, Tabéry Géza stb. Az Ujság minden lapelárusító helyen kapható, ára hétköznap 8, vasárnap 12 lej.

— Kirándulás Aradhegyaljára. Az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi Czarán Gyula osztálya folyó hó 8-án, (vasárnap) kirándulást rendez Aradhegyaljára. Menetirány: Covasint—Nefelejtsforrás és vissza. Menettávolság 15 km. Vezető Sándor Iván. Indulás nevezett napon reggel 8 órakor, találkozás a hegyaljai villamos vasut radnai-úti megállójánál. Visszatérés este 8 órára. Vendégeket szívesen látnak.

SPORT KÖZLÖNY

Hatvanötezer néző tapsolta végig a Balkán Olimpiász első napjának küzdelmeit

Csegezy György utilevele — Magyar tréner szerződtet az egyik bucuresti-i egyesület

Az Aradi Közlöny hasábjain beszámoltunk az Athénben lebonyolításra kerülő Balkán Olimpiász első versenynapjáról. Közöltük a részletes eredményeket és most Csegezy Györgynek, a kiváló brassói atlétának utilevele nyomán módunkban áll a klasszikus versenyekről helyszíni riporttal szolgálni. Csegezy egyik brassói laphoz intézte levelét, amelyet kivonatolva mi is leközlünk. A levél megdöbbentő könnyelműségekről számol be, amelyet a vezetők követtek el az atléták terhére, de ez már nem újság előttünk, ezt az elmúlt esztendőben az aradi versenyzők is mesélték, akik ezidén távortartották magukat a versenyekről. Természetes, hogy a kényelmetlen és fárasztó utazás reakciója nem maradhatott el és ez a magyarázata a romániai atléták gyengébb szereplésének. Itt közöljük Csegezy levelét:

A román válogatott atlétacsapat a múlt hó 23-án indult Bucurestiből Constancába — személyvonat harmadik osztályon! Ezt még kibirtuk. De mikor a kikötővárosba érteztünk, akkor az derült ki, hogy a „gondos” vezetőség még nem foglalt helyet számunkra a Dacia-hajón s az összes másodosztályú kabinok el voltak már foglalva, így a harmadik osztályba szállásoltak el bennünket, de ez kibírhatatlan volt. Hozzá még a Fekete-tenger is háborgott.

Könnyen győztek a svéd atléták Bécsben

Bécsből jelentik: Az Austria-FC Wien bajnoki mérkőzéssel kapcsolatban rendezték meg a Stadionban a svéd atléták vendégszereplését. A svédek kitűnő eredményeket értek el és szereplésük nagy propagandája volt az atlétikának. Wachsenfeldt drámai küzdelemben győzte le Rinnert, Peterson 14.5 mp.-et futott a 110-es gáton. A Bécsben tartózkodó argentinai Pomajevich 410-es ugrással legyőzte Lindkladot. Norby és Ramquist Bécsben nem dobott sem 15.90-et, sem 15.80-at, mert azt a súlygolyót, amit Budapesten ők hoztak a pályára a MASz hitelesített golyói közé s amivel csak ők dobáltak, amíg Darányi észre nem vette, hogy valami baj van a golyók súlyával — Budapesten felejtették.

Az eredmények:

110 m-es gátfutás: 1. Peterson (svéd) 14.5 mp. 2. Gustavson (svéd) 15.1 mp. 3. Langmeyer (osztrák) 15.2 mp.

100 m-es síkfutás: 1. Mentzer (svéd) 11 mp. 2. Maschiene (osztrák) 11.2 mp. 3. Ascherman (osztrák) 11.4 mp.

500 yardos síkfutás: 1. Wachsenfeldt (svéd) 1:04.8 mp. 2. Rinner (osztrák) 1.05 mp. 3. Strömberg (svéd) 3 méterrel hátrább. Rinner a verseny után ajultán rogyott össze és csak később tért magához.

Diszkoszdobás: 1. Janausch (osztrák) 45.53 m. 2. Andersen (svéd) 44.99 m. 3. Skodler (osztrák) 44.39 m.

1000 méteres síkfutás: 1. Puchberger (osztrák) 2:31.6 mp (osztrák rekord!) 2. Wennberg (svéd) 2:31.8 mp. 3. Larson (svéd) 2:32 mp. 4. Peterson.

Távolugrás: 1. Hallberg (svéd) 698 cm. 2. Svenson (svéd) 674 cm. 3. Bauer (osztrák) 672 cm.

200 méteres síkfutás: 1. Mentzer (svéd) 22.4 mp. 2. König (osztrák) 22.7 mp. 3. Gudenus (osztrák) 22.9 mp.

Rudugrás: 1. Pomajevich (argentinai) 410 cm. 2. Lindblad (svéd) 400 cm. 3. Proksch (osztrák) 377 cm. (Osztrák rekord!)

Alig akadt valaki, aki megszerzte volna az utazást tengeri betegség nélkül. Több atléta a fedélzeten aludt, mert nem bírta ki a kabin rossz levegőjét.

Vezetőink az első osztályban szálltak meg, mi a fedélzeten aludtunk.

Igy van ez rendjén? Az étkezés másodosztályú volt, nem panaszkodhatunk ellene. De maga az utazás kellemetlen. A görögök pompásan bántak velünk. Athén legjobb szállodájában lakunk és étkezésünk kitűnő. A közönség is nagy érdeklődést tanúsít irányunkban és szeretetbe fogadott. Milyen ellentét: Athén és Bucuresti!

Az idén a résztvevő nemzetek száma megszaparodott. Indulnak Albánia legjobbjai is. Nagyon titkolóznak, edzéseiket titokban végzik. Egyébként itt arról tudnak, hogy a bucuresti-i „Stad. Rom.” budapesti trénerrel kíván szerződtetni, ez valószínűleg Orbán lesz.

Athénből jelentik: A Balkán Olimpiász egészen lázban tartja a várost. A közönség egyébről sem beszél, mint az ünnepi játékokról. A hangulat egészen ünnepi. A lapok különkiadásokban számolnak be az újabb eseményekről, katonazene és díszfelvonulások sora van lépten-nyomon. Az első versenynapon 65 ezer néző jelent meg.

Gerelyvetés: 1. Nilson (svéd) és Strömquist (svéd) 60.15 m. 3. Bezwoda (osztrák) 59.64 m.

3000 méteres síkfutás: 1. Lidgren (svéd) 8:41.4 mp. 2. Holmgren (svéd) 8:41.8 mp. 3. Oliva (argentinai) 8:44.2 mp. 4. Beck (osztrák) 9:19.6 mp.

Magasugrás: 1. Lundquist (svéd) 190 cm. 2. Neurohrer (osztrák) 175 cm. 3. Gustavson (svéd) 175 cm.

Súlydobás: 1. Norby (svéd) 14.62 m. 2. Ramquist (svéd) 14.03½ m. 3. Anderson (svéd) 13.82 m.

Svédstatéta: 1. Svédország (Hallberg, Menizer, Peterson, Strömberg) 1:59 mp. 2. WAF 2:01.6 mp.

O Bernben játszik a Svájc—Románia világbajnoki selejtező mérkőzést. Bucurestiből jelentik: A Futball Szövetséghez megérkezett a svájci szövetség levele, melyben igazolja a megállapodást: a Svájc—Romániai világbajnoki selejtező mérkőzést október 29-ikén játszik Bernben. A svájci szövetség ugyanebben a levélben kéri a román játékosok életrajzi adatait és a román válogatott csapat eddigi eredményeit, hogy reklámanyagnak felhasználhassa. Közölték egyúttal, hogy a svájci csapat fehér keresztet, prios trikóban játszik. Bucurestiben nagy érdeklődést keltett a levél, melynek nyomán most már rövidesen hozzálátnak a berni mérkőzés előkészítéséhez.

a vezető sportszaklap

szerdán és szombaton

Ára Romániában 5 lej

1447

O ROMÁNIA MÁSODIK A ZÁGRÁBI KISANTANT BIRKÓZÓ VERSENYEN. Zágrábról jelentik: Tegnap zárultak Zágrábban a kisantant államok válogatott birkózó versenyei, amelyen a meghívott lengyel versenyzők is részt vettek. Románia versenyzői sikeresen szerepeltek, a pontversenyben második helyen végeztek. A végső eredmény: 1. Csehszlovákia 17 pont, 2. Románia 13 pont, 3. Lengyelország 7 pont, 4. Jugoszlávia 5 pont.

O Oravetz László vezeti a NAC—Ripensia-mérkőzést. A vasárnapi NAC—Ripensia-mérkőzés bírója Oravetz László lesz.

O Schramseis Rouenba vándorolt. A kiváló osztrák hátvéd, Schramseis, Rouenba utazott, ahol mint játékos és tréner kapott foglalkozást.

O Ujra 16.05 m! Hirschfeld, az allensteini Hindenburg-ünnepségeken újra 16.05 m-t dobott sullyal. A diszkoszvetésben a 45.94 m-t dobó Black mögött, 45.04 m-es dobással, a második helyen végzett.

O Molnár György lesz az Universitatea tréner. Az Universitatea vezetőségéhez közléláloktól nyert értesülésünk szerint, valószínűleg Molnár Györgyöt, az MTK, majd a Hungária volt híres csatárát szemelték ki az Universitatea edzőjének. Amennyiben a meg egyezés létrejön, Molnár György már a jövő héten átveszi az egyetemiek csapatát.

O A Nemzeti Bajnokság vasárnapi mérkőzései. Vasárnap, a ligabajnokság során, a következő meccsetek bonyolítják le: A. csoport: Bucuresti: Universitatea—Venus. Nagyvárad: Kinizsi—Crisana. Ploesti: Brasovia—Tricolor. — B. csoport: Kolozsvár: Unirea—Tricolor—Romania. Temesvár: NAC—Ripensia. Arad: Juventus—Gloria—CFR. Marosvásárhely: Soimi—Mures.

O Az Universitatea nem akar reggel játszani. A bucuresti-i lapok azt a hirt közölték, hogy az Universitatea—Venus-mecset vasárnap reggel játszák le, hogy ne konkuráljanak a Románia—Lengyelország katonai válogatott mérkőzéssel. A hír azonban igaz, hogy tárgyalások voltak ebben a kérdésben, de az Universitatea kategorikusan visszautasította a reggeli játék tervét.

O A Maccabi rávert a CFR együttesére. Maccabi—B. CFR 3:1 (1:1) Bucurestiben villanyfény mellett tartották meg a barátságos mérkőzést, melynek eredménye nagy meglepetés.

O Az Austria ligabajnoki győzelme. Bécsben szerdán ligabajnoki meccset játszottak: Austria—FC Wien 4:2 (1:1).

O A budweissi atlétikai versenyen két cseh rekordot javítottak meg. A két új rekord: Kratkv (Slavia) 190 cm-es magasugrása és Heiduk (Slavia) 10.6 p-es 100 m-es futása.

Madagaszkárba telepítik a Franciaországba menekült németországi zsidókat

Párisból jelentik: Francois-Poncet, Franciaország berlini követe Párisba utazott, ahol hosszasan tárgyalt Chautemps belügyminiszterrel a németországi menekültek elhelyezéséről. A francia hatóságoknak a menekültek áradata folyton fokozódó gondokat okoz, arra való tekintettel nélkül, hogy a menekültek nagyobb pénzüsszerekkel rendelkeznek-e, vagy sem. Ugyanis azok a menekültek, akiknek elegendő tőkájuk volt, igyekeztek elhelyezkedni a francia üzleti életben és emiatt a francia kereskedők és iparosok heves tiltakozásokkal fordultak a kormányhoz, mert ezt a konkurenciát nem akarják tűrni. A vagyon-talan menekültek elhelyezése és ellátása szintén megoldhatatlan feladatok elé állítja a francia hatóságokat, miután a francia munkanélküliekről való gondoskodás amúgy is súlyos terheket ró Franciaországra.

A francia kormány több tervezetet dolgoztatott ki a német menekültek problémájának megoldására, de egyelőre valamennyi terv megvalósíthatatlannak bizonyult. Még a legtöbb valószínűsége annak a tervnek van, amely szerint a német menekülteket Madagaszkárba szállítják el, ahol elegendő hely van a számukra és ahol a tőkével bíró menekülteknek is módjukban volna hasznos vállalkozásokat kezdeni.

FILM KOZLONY

Tavaszi zápor...

Ünnepélyes díszbemutató a Corso-moziban

Ennek a filmnek szíve van... Ott lüktet a cselekmény minden mozzanatában a templom Ave Máriás hangulatában, az ősi népdalok édes-bus melódiájában és ott ragyog a legforróbb érzések tökéletesen kifejező, abszolút művészi felcsillanásával *Annabella*, a fiatal filmsztár csodálatos játékában... A film Budapesten készült, francia, magyar és román változatban. Mindhárom változat szereplőgárdájának főerőssége *Annabella*, aki az egyetlen nagy női szerepet alakítja, kifejező művésztének egész skálájával. *Annabellának* egyetlen szava sincs a filmen, de neki nem kellene szavak, hogy kifejezésre juttassa érzéseit, nagyszerű elgondolásait. A szerepe is olyan szívhezszóló, hogy szavak nélkül is egészen közel férközik az emberek lelkéhez.

Annabellát, a kis cselédleányt *Máriának* hívják annál a falusi román háznál, ahol szolgál. De hívhatnák épp úgy *Juksának* is, vagy akár *Lizzinek*, mert a világ minden táján egyformán virulnak ki az Istenke népkertjében ezek a drága, türelmes, gyermekszerető és a gazdáinkért tüzbemenni kész falusi virágszálak, akiket az első tavaszi zápor elsodor...

Felejthetetlen jelenetek vonulnak el szemünk előtt. Mindegyiknek középpontjában *Annabella* művészete áll. Amikor gyermekével karján bemegy a templomba és félve közeledik az Istenanyához, s amikor látja a Szépséges Szűz karján a Gyermekeket, nem szégyenli többé a magát és az Anya édes, büszke mosolyával, emelt fővel halad el az ünneplők sorai között... Vagy amikor félig örülten az országutakat járja és a játszózó gyermekek vidám dala megbabonázza... Ez a dal kíséri fel a menyországba is, hogy a csillogó ezüstdézsából boldogan surolja a mennyei konyha felhőpadlóját, egészen az Örökkévalóságig... *Annabella* finom szépsége, csodálatosan kifejező szemei és mimikájának varázsa, egy új, modernebb *Lilian Gish*t állít elének *Mari* szerepében. A filmnek másik nagy nyeresége *Ba des cu*, a híres román tenorista szereplése, aki szívhezszóló áriákkal, de különösen az *Ave Maria* román nyelvű előadásával nyújt művészi élvezetet. *Fejős Pál* kifogástalan beállításait a román részeken *Jean Mihail* rendezői talentuma egészíti ki. A román epizódszereplők valamennyien ügyesek, tehetségesek. A „Tavaszi zápor”-t ünnepélyes díszbemutató keretében hozta ki a Corso-mozi csütörtök este. A díszbemutató közönsége lelkes elismeréssel adózott *Annabella* játékának, a cselekmény finom szépségének és a film kifogástalan felvételeinek. Különösen a román táncok, népdalok és templomi énekek arattak nagy sikert. (—l.)

A marathoni futó

Sajtóbemutató a Central-moziban

Az elmúlt év világeseménye a Los-Angeles-i olimpiász volt, amelyről a világ valamennyi sajtóorgánuma hatalmas tudósításokban számolt be. Filmjournalok keretében már volt alkalmunk a Los-Angeles-i világolympiász néhány érdekes mozzanatát végignézni, azonban ezuttal teljes filmműsor áll a sportrajongók rendelkezésére s a nagy olimpiász minden izgalmas, érkézfeszítő viadala nagyszerűen illeszkedik bele a „Marathoni futó” című film cselekményének keretébe. Nagyszerű felvételek mutatják be valamennyi nemzet résztvevőinek grandiózus felvonulását, majd a népszerű sportágak: uszás, vívás, gerelyvetés, diszkoszdobás, hármas ugrás, síkfutás, marathoni futás és a többi érdekes mérkőzések kerülnek sorra. A modern tempót diktáló, friss és eleven meseszöveg központjában a német csapat marathoni bajnoka áll, aki nemcsak a dicsőségért méri össze erejét vetélytársával, hanem a szép uszóbajnoknő szerelméért folyik valójában a marathoni síkfutás. Érdekes, váratlan fordulatot jelentő finishez érkezik el a film. A főszereplők: *Brigitte Helm*, *Hans Brausewetter*, *Victor de Kowa*, *Trude v. Molo* és *Ursula Crabley* valamennyien kiemelkedő alakítást nyújtanak.

A technika és luxus csodálatos alkotása az új óriás Zeppelin

Játszi könnyedséggel repült körül a földet a 4000 lóerős, aluminiumból készült, nehézoajmotorral hajtott légióriás. — A friedrichshafeni Zeppelin-művek gigantikus munkája

Friedrichshafenből jelentik: A Zeppelin-művek nagy szerelő-csarnokában hónapok óta lázas élet és munka uralkodik. Befejezés felé közeledik az „LZ 129” Zeppelin felépítésének munkája. Egy körséta a csarnokban élénken demonstrálja az új légióriás hatalmas méreteit. Az aluminiúm váz már majdnem készen van. 248 métert tesz ki a hosszúsága, 41,20 métert az átmérője.

A kajütöket és a belső berendezést ábrázoló nagy modellon tanulmányozni lehet az utasfülkék berendezését és nyomban érthetővé válik, hogy miért nevezték el ezt a léghajót a „repülő szállodának”. Huszonöt hálófülke van a léghajóban, 2,20 méter hosszúságban és 1,90 méter szélességben. A térproblémát bámulatos ügyes módon oldották meg. Minden fülkében két ágy van elhelyezve, egymás fölé. Kényelem és luxus tekintetében nem maradnak el egy valódi kis szobától, amely a modern lakástechnika minden vívmányával fel van szerelve.

Míg a régi Graf Zeppelin léghajónak a társalgóterme annakidején csodát jelentett, addig az „LZ 129” társalgóterméhez képest a régi terem valósággal primitívnek tűnik fel. Az LZ 129-en számos ilyen helyiség van. Az étteremnek 15 méter a hosszúsága és 7 méter a szélessége. A léghajón egy külön írószoba is van, külön olvasószoba és egy nappali terem s ezek között a termek és kabinok között egy sétafedélzet vezet köröskörül 370 méter hosszúságban, amely így egészen jelentékeny sétaturdát tesz lehetővé. Az ablakon keresztül csodálatos távoli kilátások nyílnak az égre, tengerre és földre.

A léghajón két fedélzet van. A B) fedélzeten van a dohányzóterem, mely hermetikusan el van zárva. Itt vannak az elektromos berendezésű konyhák is, amelyek áramát abszolút tűzbiztos helyiségben elhelyezett generátorok szolgálják. A legtöbb berendezési tárgyat

aluminiumból készítették el. Így székeket és asztalokat, sőt a falak díszítését is különlegesen festett aluminiumból állították elő. A tapéták, szőnyegek szintén tűzbiztos anyagból készültek.

A nehézoaj motorok, amiket később a motorgondolába építenek bele és az üzemanyagtankok most készülnek speciális német gyárakban. A négy új nehézoajmotorral 4000 lóerős maximális erősséget érnek el, a léghajó óránkénti sebessége 130—150 kilométer közt fog mozogni. A nehézoajtankok lehetővé teszik 1200 mázsa nyersolaj vitelét. Az LZ 129 benzint egyáltalában nem visz magával. Sokkal kevesebb nyersolajjal, mint amennyit a Graf Zeppelin igényelt, az új léghajó akció rádiuszát 15.000 kilométerre tudják emelni. Érdekessé és újszerűt módon oldották meg a gáz-töltés kérdését. A tűz- és robbanásmentes héliumgázt különleges csövekön vezetik be a léghajóba. 4200 mázsa tesz ki az új Zeppelin teherbíróképessége. Egyszerre tehát több súlyt bír el, mint 25 tehervaggon. Sebessége pedig ötszörösen haladja meg a tehervonatok sebességét. Ennek a léghajónak egészen könnyű feladat egyfolytában körülrepülni a világot és azok az utasok, akik majd ezt az utat megteszik, olyan kényelmesen fogják magukat érezni a modern légióriáson, mint a legpazarabb luxusszállodában.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapesten a következő újságárusoknál kapható:

A „Hungaria” nagyszállóda újságárusánál.

A „Carlton” szálloda újságárusánál.

A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbódében.

SPORT KÜLÖNVONAT BUDAPESTRE OKTÓBER 20—26-ig UTLEVEL! NELKUL!

Mérkőzések:

Ripensia-Ujpest és Olaszország-Magyarország

Részvételi díj:

975

lej és 50 lej a számozott hely Ripensia-Ujpest mérkőzésre. Az utasoknak korlátozott számban számozott jegyet biztosítunk az olasz-magyar mérkőzésre is.

Szükséges okmányok:

Allampolgársági másolat, személyazonossági és férfiakra katonai igazolvány, tartalékos tiszteknek a katonakönyv, livrettal rendelkezőknek a Cercul Recrutare engedélye.

Bécsbe utazók összes utiköltsége oda-vissza 2195 lej.

Rendozi a közismerten gondos Központi Bank és Menetjegyiroda. Jelentkezés az Aradi Közlöny- és az Erdélyi Hírlap-nál.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A városi házak és más ingatlanok tulajdonosainak október közepéig kell egyezségi ajánlatot tenniük hitelezőik számára

Az aradi pénzügyintézeteknél mostanig kevesen jelentkeztek

A harmadik és jelenleg is érvényben lévő konverziós törvénynek a városi ingatlan tulajdonosokra vonatkozó szakaszai előírják, hogy azok, akik városi házakra, vagy más városi ingatlanokra kölcsönt vettek fel, októberben kötelesek hitelezőiknek egyezségi ajánlatot tenni, mert ha ezt az időpontot elmulasztják, akkor nem részesülnek a konverziós törvény előnyében. Ma érdeklődtünk az aradi pénzügyintézeteknél, hogy Aradon sokan jelentkeznek-e egyezkedés céljából. Azt közölték velünk, hogy mostanig csak kisebb érdeklődés volt ebben az ügyben. A konverziós törvény 5-ik szakasza alá esők azok a háztulajdonosok, akik házaikat 1919. január 1. és 1931. december 18. között építették, vagy vásárolták és ha 1931. december 18-ig felvett kölcsönöket házaik építésére, megvételére, vagy átalakítására fordították. — *Élvezik a konverziós törvény kedvezményét, de csak úgy, ha házukban — az építéstől, illetve megvételétől fogva — állandóan benne laknak és ha a ház adóalap szerinti jövedelme Aradon az évi 80 ezer lejt nem haladja meg. Ezek az adósok a kölcsönvett összeg miatt nem perelhetők, ha hitelezőiknek felajánlják, hogy tartozásaikat 1933. november 1-től kezdve, tíz félévi részletben, a Nemzeti Bank mindenkor kamatlába mellett megfizetik és pedig mindig november és május elsején esedékes részletekben.*

A törvény hatodik szakasza az összes háztulajdonosoknak — akik nem esnek az 5-ik szakasz alá — hat havi moratóriumot engedélyez 1931. december 18. előtt bekebelezett tartozásaikra, ha ezek az adósságok meghaladják az adóalap szerinti jövedelmük összegét. Ezek a háztulajdonosok a hat havi moratórium után sem peresíthetők, ha felajánlják hitelezőiknek, hogy tartozásaikat minden év december elsején fizetendő három évi, egyenlő részletben megfizetik, a Nemzeti Bank mindenkor kamatlábát két százalékkal meghaladó kamatokkal együtt. A törvényt kiegészítő végrehajtási utasítás szerint az egyezségi ajánlatokat az év november 1-ig kell megtenni az adósoknak, mivel azonban a törvény meglehetősen homályos, azért az egyezségi ajánlatot e hó 14-ig ajánlatos megtenni, mert a konver-

ziós törvény szerint a moratórium határideje október 14-én lejár, tehát az utólagos kellemetlenségek és perek elkerülése végett célszerű e hó 14-ig egyezségi ajánlatot tenni.

Végül megemlítjük, hogy az egyezés esetleges be nem tartása súlyos következményekkel jár az adósa, mert elveszti jogát a részletfizetésre.

= Október 16-án megkezdik a román—olasz új kereskedelmi szerződés tárgyalását. Bucarestből jelentik, hogy november elsején lejár a román—olasz kereskedelmi szerződés, amelynek megújítása céljából már megtették a szükséges intézkedéseket. Popescu Cézár ipari és kereskedelemügyi államtitkár a napokban Rómába utazik, ahol 16-án megkezdik a tárgyalásokat. A román delegáció tagjai már az olasz fővárosban vannak és előtanácskozásokat folytatnak Itália megbízottjaival. A két állam között a legrövidebb idő alatt létrejön a megállapodás és november 1-én életbe lép az új szerződés.

= Elvi döntés a kényszeregyezségi részletek fizetésére. Az ilfovi törvényszék elvi ítélettel döntést hozott a kényszeregyezségi törvény alkalmazásával kapcsolatban. Egyik kényszeregyezségi kért cég hitelezője azt kérte, hogy a kényszeregyezségi törvényszék csak olyan feltétellel omologálja, ha a cég a kényszeregyezségi törvény 19. és 33. cikke szerint negyedévi részletekben fizeti a kényszeregyezségi kvótát és pedig az első részletet a kényszeregyezségi kértés benyújtásától számított három hónap múlva. Ezzel szemben a kényszeregyezségi kért cég azt az érveit hozta fel, hogy a kényszeregyezségi törvénynek ilyen alkalmazása azt vonná maga után, hogy a kényszeregyezségi részletek fizetését a fizetésektelen cégnek már a kényszeregyezségi omologálása előtt kellene megkezdenie. Az ilfovi törvényszék a kényszeregyezségi kért cég álláspontját fogadta el és a kényszeregyezségi hitelezők többsége által elfogadott feltételek mellett jóváhagyta.

= Panaszkodnak a brádi aranybányamunkások. Déváról jelenti tudósítónk: Több, mint 20 brádi aranybányamunkás aláírásával a napokban panasz érkezett a dévai munkakamarához, amelyben a munkásság azt panaszolja, hogy olyan letiltásokat fogantatosítanak a fizetéseikre, amelyek meghaladják a fizetésük 20 százalékát. A dévai munkakamara a panasz megvizsgálása végett kiszállt Brádra. A bizottságban részt vett Dragan György megyei igazgató, a prefektúra részéről Ghandele petrozsényi munkaügyi alinspektor és Garbovean Simon, a dévai munkakamara elnöke. A bizottság megállapította a helyszínen a fenti panaszok közül nem egynek a jogosságát, azonban tekintettel arra, hogy annak elintézése nem áll hatáskörében, kérni fogja az igazságügyminisztert, hogy inspektort küldjön ki a dolog végleges elintézésére.

= Október hó 15-én új adóvégrehajtások kezdődnek Aradon. Október 1-én lejárt az adóév első fele és 15-én új végrehajtások kezdődnek a behajtási törvény 18. szakasza alapján. Aki október elsejéig nem tett eleget fizetési kötelezettségének, az 4 százalékkal fizet többet, aki pedig a harmadik negyedben is késik, annak még 10 perccel kell több adót fizetni. Egyébként ma fejezték be az adófőnökök a félévi fizetések összesítését és kiderült, hogy átlag 40 (negyven) százalék a behajtási eredmény.

= Az aradi pénzügyigazgatósági tisztviselők és alkalmazottak szeptemberi fizetésére 990 ezer lejt kiutalása érkezett, melyre a fedezetet valószínűleg holnap küldi le a pénzügyminiszterium. Az állami alkalmazottak többi kategóriájának szeptemberi fizetését fokozatosan utalja ki a miniszterium. A pénzügyminiszterium ma rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyeket arra utasít, hogy az összes állami tisztviselő és alkalmazottak illetményeit azonnal folyósítsák, míhelyt az utalványozás a miniszteriumból leérkezik. Ha esetleg valamely utalvány fedezet hiányában kifizetetlenül marad, ugy azonnal kérni kell rá a fedezetet.

Országos jogügyi hivatalt szerveznek a pénzügyigazgatóságok ellenőrzésére

A pénzügyminiszteriumból származó információ alapján közli az Argus, hogy a miniszteriumban új jogügyi hivatalt szerveznek a pénzügyigazgatóságok inkasszójának ellenőrzése céljából. Rövid idővel ezelőtt jelentették, hogy a pénzügyminiszterium körrendeletet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyeknek figyelmét felhívta a behajtatlan kenyérbélyeg kihágási összegekre és a még be nem szolgáltatott kenyérbélyegdíjakra. A pénzügyminiszterium megállapítása szerint, aránytalanul kevés összeg folyt be a kenyérbélyegekből, már pedig a kenyér fogvasztásának megfelelően, sok milliót kellett volna abból az államnak bevenni. Ezért Madgearu pénzügyminiszter elhatározta, hogy a pénzügyigazgatóságok inkasszállását, de különösen a kihágási ügyekkel kapcsolatos behajtási tevékenységét, külön forrási testülettel fogja ellenőriztetni. E célból a pénzügyminiszteriumban széles keretek között megszervezik az állami ügyvédi hivatalt (contencióos osztályt), amely nyilvántartja az összes adókihágási ügyeket. Ezután az adóbüntetési jegyzőkönyvek egy példányát közvetlenül az új ügyvédi hivatalnak is be kell küldeni, amely evidenciában tartja a jogerős emelkedést.

= Törvénytelenül vetnek ki telepadót az új épületekre egyes városok. Az 1931. évi építkezési törvény szerint, az 1931—1936-ig az új és renovált házak, továbbá az 1921—1931. között épült új házak mentesek a községi telepadó alól. Ezzel szemben egyes városok arra való hivatkozással, hogy az 1931. évi törvényt hatályon kívül helyezték, telepadót vetnek nemcsak magánépületekre, hanem ipari új épületekre is, holott az 1931. évi törvényt nem helyezték hatályon kívül és így az új, valamint renovált épületekre telepadó nem vehető ki. Az érdekelt szakmai képviselők, amint értesülünk, az illetékes miniszteriumhoz memorandumot nyújtottak be, amelyben kérik a miniszterium intervencióját abban az irányban, hogy a városok tartsák tiszteletben az 1931. évi törvény intézkedéseit.

= Devizaárfolyamok, Zürichi nyitás: Berlin 122.85, Amsterdam 208.12, Newyork 3.31, London 15.92.5, Páris 20.19, Hétynolcad, Milano 27.10, Prága 15.32, Belgrád 7, Bucuresti 3.08, Varsó 57.70, Bécs 72.59. (magánforgalomban 57), Brüsszel 71.97.5. Az aradi magánforgalomban a dollár 123 lej, a többi valutákban jelentéktelen volt a forgalom.

Torgler és Popoff tagadják a Reichstag felgyújtásában való bűnrészességet vádját

Lipcséből jelentik: A Reichstag felgyújtásának bűnperében ma folytatták a tárgyalást, amelynek során Torglert hallgatták ki. Az elnök elbetearta Aldert lítettkező vallomását, aki azt mondta, hogy Lubbe t arra az emeletre szállította a merénylet napján, ahol a takarító Torglert látta, Torgler erősen visszautasítja a vádat, kijelenti, hogy a tanút nem is ismeri, nem is látta soha és nyilvánvaló, hogy a lítettkező és a többi állítólagos tanúk is, Lubbe összetévesztik azzal a kommunista fiatalemberrel, akit a pártiroda szolgálatába állított. Különben is, olyan toprongyos fiatalembert, mint Lubbe, nem is engedtek volna be a Reichstag épületébe. Viszont az a fiatalember, akiről beszél, alakra nagyon hasonlít Lubbera, Torgler még elmondotta, hogy huszonkettő óra este huszonegy óra tájban Köhle, Birkenheuer és Petersen társaságában egy vendéglőben tartózkodott. Huszonkét óra tájban egy pincér lépett az asztalukhoz, aki ezeket mondta:

— Tudják, hogy a Reichstag épülete lángok-
— Ekkor siettem magam is a lángokban álló Reichstaghoz.

Ezután az elnök Popoff elé terjeszt egy vallomást, amely arról szól, hogy a vádlott tüzelőanyagot vett volna át a parlament épületében. A vádlott határozott hangon utasítja vissza a vádat s a különböző egyéb állítólag terhelő momentumokra nézve csak úgy, mint a tüzelőanyag ügyvel kapcsolatosan több tanút nevez meg. A tárgyalást pénteken délelőtt folytatják.

Olcsó üdülő-utazás a Földközi Tengerre az „Ubena“ modern gőzösön az Afrika vonalon.

1933. október 13. és november 2. között

Utirány: Temesvár—Hamburg—Rotterdam—Southampton—Lissabon—Ceuta—Malaga—Palma de Mallorca—Genua—Temesvár. Részvételi-díj: **18.500 lej**, amelybe befoglaltatik a vasuti utazás költsége, a vízum, a tengeri utazás közép (turista) osztályon, beszámítva a legkitűnőbb élelmezést, valamint partraszálláskor valamennyi szebbnél-szebb kirándulás költségei. Az utazás a legkedvezőbb alkalom, a Földközi Tenger szépségeit, a legkényelmesebb módon megismerni:

Felvilágosítást ad és egyúttal információkkal szolgál a

Hamburg Amerika Hajózási R. T.

aradi képviselője:

Künstler utazási iroda, Arad,

Bulev. Regina Maria 24.

Autobusz-chassék új kivitelben előnyösen szerezhetőek be A. Kálmán R.-T.-nál Aradon

Rádió műsor

— Romániai többszámítás. —
PÉNTEK, OKTÓBER 6.

Bucuresti. 13: Tőzsdei és vizálásjelentés. Utána szórakoztató zene. A műsorban: Suppé: Pique dame. Joh. Strauss: Bor, asszony, dal és Művészet. Bizet: Carmen, Gounod: Faust. 13.45: Hírek. 14: Könnyű zene. 18: Rádiózenekar. 19: Hírek. 19.15: Rádiózenekar. 20: Vasilescu-Karpen mérnök előadása. 20.20: Felolvasás. 20.40: Puccini. „Bohémek“ opera 3 felvonásban. Felvonásokban hírek. Utána tánczene közvetítése a „Carpati“-vendéglőből. — Budapest I. 7.45: Hírek. Utána: Kristály gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. Leiningen—Westerburg Károly vértanu tábornok naplója. 2. A nemzeti gyász verseiből (Felolvasás.) Közben: His Master's Voice gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13.05: Berend Endre szalonzenekara. 2.30: Főthly Lua zongorázik. Kéthelyiné, Wakots Margit énekel. zongorán kíséri Polgár Tibor. 4.30: A rádió diákfelőrája. „A nap meg az ember“. 5: Az aradi új vértanusírok feltárása. Kara Győző előadása. 6: Országos Postászenekar. 7: Gyorsírótanfolyam. 7.30: Magyar cimbalomtőze. 8.20: A magyar sport és testnevelés a nemzeti ügy szolgálatában. 8.45: Gramofonlemez. 10: A rádió külügyi negyedőrája. 10.15: Cigányzenekar. 11.40: Az Ope raház tagjaiból alakult zenekar. 12.40: Lugossy István tárogatózik. — Bécs. 11.50: Rádiózenekar. 14.10: Művészlemez. 17: Gramofon. 17.50: Ifjúsági Schubert-hangverseny. 18.15: Fuvós kamarazene. 20: Bécsi szimfonikusok. 13.15: Bárzene az Oaseből. — Belgrád. 12: Rádiózenekar, harangszó. 13.05: Rádiózenekar. 13.35: Gramofon. 17: Gramofon. 20: Rádiózenekar. 21: Zágráb. 23: Cigányzene. — Berlin. 17.30: Tánca. 18.10: A német női tercett hangverseny. 18.30: Vekta történetek költőzködés után. 19.15: Csak egy szerelem van, hangtudósítás a neubabelsbergi filmgyárból (felvétel.) 20: Königswusterhausen. 21.05: Lortzing-lemez. 21.45: Just: Bach és fiai, zenés hangjáték. 23: Hírek, majd éjfélig szórakoztató zene. — Königsberg. 17: Délutáni zene. 20: Königswusterhausen. 21.10: Mandolin- és gitározene. 21.10: Szórakoztató zene. 23.20: Új német táncok. — Leipzig. 7.35: Reggeli zene. 13: Déli zene. 14.30: Mandolin- és gitározene. 16: Szimfonikusok délutáni hangverseny. 19: Új fuvolaművek. 21: Tréfás előadás. 23.50—1.ig: Szimfonikus zene Schröder alténésnével. — Milano. 18.10: Kamarazene szopránadokkal. 20: Gramofon. 20.40: Gramofon. 21.15: Reklámhangverseny. 21.30: Szimfonikus hangverseny. 23:

Pilisiné kozmetika

Verbos-ház (Minorita-templommal szemben.) — Szeplők és mindenféle szépséghibák szakszerű eltüntetése

Könnyű zene. — Svájci Aleman adó. 18.30: Gyermekzene lemezek. 20.20: A svájci népdal hanglélektana-előadás példák. 21.30: Rádiózenekar. 22.10: Hangkép Biel városról. — Varsó. 17.55: Krzywicz szoprán és Wilkomirski cselekményhangverseny. 19.20: Két zongorás hangverseny. 21.15: A filharmonikusok hangverseny. Kochanski hegedűművész. 23.50—0.30: Tánca.

SZOMBAT, OKTÓBER 7.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14: Könnyű lemezek. 18: Sibiceanu zenekar. 19.15: Sibiceanu zenekar. 21: Jazz. 22.15: Jazz. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Polydor—Brunswick gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. Időszerű anyag. 2. Első segélynyújtás (Felolvasás.) Közben: His Master's Voice gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13.05: Dalmáth Lenke gondolkázik. Szabó László énekel. Rákos Arnold hegedül, zongorán kíséri R. Paľkó Kornélia és Polgár Tibor. 2.45: Helyszíni közvetítés az Oktogon térről. 5: A Rádióélet meseórája. 6: Ragadozók és háziállatok közt afrikai farmunkon. Irta Gluzák Gyuláné. 6.30: A Budapesti Hangverseny Zenekar. 7.30: Rádióamatőr-posta. 8: Dióssy Edit énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 8.30: Szimfonióadás a stúdióból. A boldogító nem. 10.30: Bachmann-jazz. 11.45: Aradi Farkas Sándor és cigányzenekara. — Budapest II. 7.30: Polydor—Brunswick gramofonlemez. — Bécs. 12.30: Parasztánca. 13: Bécsi szimfonikusok. 17.30: A dóblingi munkásdalgyűjtés hangverseny. 18.35: Ismert áriák lemezek. 20: Rozanska Jozefa zongorázik. 21: Strauss János: Matuzsálem herceg, hárcműv. operett. 23.30: Hegedüs Klára és zenekara hangverseny. — Belgrád. 12: Gramofon. harangszó. 13.05: Rádiózenekar. 13.35: Rádiózenekar. 17: Gramofon. 20.30: Mokranjac Jován cselőn játszik. 21: Hangjáték. 21.30: Rádiózenekar. 22.30: Népdalok. 23.10: Gramofon. 23.40: Cigányzene. 1-10: Tánca. — Berlin. 17: Könnyű zene. 18.30: Hangos heti szemle. 18.55: Rieger baritonista Brahms dalokat énekel. 20: Köln. 21.05: Tarka est a vadászéletből. — Leipzig. 13: Szórakoztató zene. 14.30: Gramofon. 16.15: Trosz dalok és zene. 18.40: Citeratrió lemezek. 19: Kleist utilevel. — Mor. Ostrava. 11.10: A-15. gy. ezr. zenekara. 16.30: Gramofon. 18.25: Gramofon. 18.50: Gra-

Féltrevezetik Ön t akkor, ha „OLLA“ helyett silány utáztatokat ajánlanak. Ne tgye kötkára egészségét. Kérje Ön is kimondottan az évtizedek óta elismert és legjobb-nak bevált „OLLA“t eredeti csomagolásban.

mofo. 19.25: Balalajkazene. 21.15: Radvanice fuvós paraszzenekara. 23.15: Szórakoztató zene — Róma. 18.15: Könnyű zene. 21.15: Gramofon. 21.30: Mascagni: Ralcliff, négyfelv. operett. — Svájci Aleman adó. 18.30: Gramofon. 20: Zürich harangszó. 20.20: A svájci szinpadok opera- és operettműsorából. 22.10: Férfikar. 23.10—24: Tánca. — Varsó. 17.55: Könnyű zene tenordalokkal. 21: A rádiózenekar hangverseny. 22.20: Turazynski zongoraművész Chopin műveket játszik. 23.25—1: Tánca.

Szerkesztői üzenetek

T. L. urnak, Pankota. Telefon-érdeklődésére válaszolva, értesítjük, hogy a Goldschmidt verspályázat végleges eredményét a vasárnapi lapunkban közöljük. Érdeklődésünkre a cég azt válaszolta, hogy Ön 2 üveg prima Goldschmidt-bort nyert és azt bármikor átveheti.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Az „Aradi Közlöny“ Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu“-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei. Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Bulevardul Academie mindkét sarkán.
„Athene Palace“ szállodával szemben levő sarokbódében.
„Grand Hotel“-lel szemben, a főposta sarkán.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés: 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést, szöveget, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

DISZKRÉT jellegűek! Ma este hét órákor a megadott helyen.

HÁZASSÁG.

45 ÉVES gazdálkodó uriember vagyok. Van birtokom, lakóhásam, készpénzem. Vagyonra nem pályázok, de háztartást szerető hölgy ismeretséget keresem komoly házasság céljából. Leveleket „Ösvégyember“ jellegűre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 8671

ALKALMAZÁS.

MASAMÓDOK; önálló elő munkások, kik több évi gyakorlattal rendelkeznek, 8707 állandó álláshoz juthatnak.

„GRETE“ nőikalap szalon Timisoara, I. Lloyd-sor 9. Fizetési igényekkel és referenciákkal megjelölt ajánlatok fenti címre küldendők

LAKÁS.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

PIANINO vagy zongorát keresek bárberákóczy. Str. Capitan Ignat (v. Kapavoca) I. 8717

ELADOK JUTANYOSAN jókarban levő női ruhák, kabátok és háztartási cikkek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3209

AJÁNLOK antik zenélő órákat, perzsabundát, férfikabátok, antik szalon vitrin. 12-es ezüst evőeszköz, ebédlő butor, zongorák, villkorok, szék, Schöberl ág. asztall villanvítmók. Biedermayer szekerek, szekreter, vest, bonn, plüss, arztal-terítők, perzsaszőnyegek, faragott garniturákat stb. SALGÓNÉ bizom. üzl. Arad, Str. Horia I. (Széchenyi-u.) Neuman-pal

KERESEK silskin csikó és perzsabundákat, férfi és női kabátokat, dekoratív porcellánokat, ezüst tárgyakat, 6 és 12-es ezüst evőeszközöket, cvári ebédlő és futószőnyeget, perzsa-szőnyeget, szobaberendezéseket, varrógépeket vitrineket, stb. SALGÓNÉ bizom. üzl. Arad, Str. Horia I. (Széchenyi-u.) Neuman-pal

KÜLÖNFÉLÉK.

Elveszett

egy barna, sima bőrből készült, összehajtható pénztárca iratokkal. Kérem a becsületes megtalálót, hogy a reá nézve értéktelen iratokot illő jutalom ellenében adja le az Aradi Közlöny kiadóhivatalába.

ÜZLETEK.

50—60 ÉV OTA fotográfiának használt üzlethelyiség azonnal kiadó. Str. Mestianu 3. Értekezhetni a háztulajdonosnál. 3665

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ALKALMI BUTOR VASARLAS ebédlők 6000 lejtől, modern uri szoba, világos hálószobák 3660 lejtől, fehér konyhabutor 1600, garniturák, ebédlő plusz dívány, szalon, Singer varrógépek, matracok, rugany betétek, oszillárok, kaszások, zongorák, festmények, szőnyegek, vitrinek 450 lejtől, antik butorok, pathéfonok 600 lejtől, íróasztalok és egyéb disztárgyak. Ezüstöt, aranyat, brilliánst, szőnyeget, disztárgyakat, zongorát, pianinót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyra a legmagasabb összegűt csak az általunk képviselt temesvári Zálogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISSIO“ biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13. Dácia kávéház mellett. KÉSPENZÉRT MEGVESSZÜK minden eladó dolgait „COMISSIO“, Dácia-kávéház mellett.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.

(5)

Az Aradi Közlöny folytatásos regénye

Copyright by ARADI KÖZLÖNY

Május 10.

A két párt vezetőinek konferenciája egyre tart. Irasako Yasuhoz napról-napra közelebb férközöm.

Vladimir mintha sejtene valamit. Úgy beszélt ma velem, mintha utólszor állanánk egymással szemben, vagy legalább is hosszú ideig nem látnánk viszont egymást. Furcsa volt, kiismerhetetlen és minden szelidsége ellenére is félelmetes. Nem tudok olvasni a szemében, arcában, mozdulatlanágában, nem nyitott könyv előttem, mint a többi férfi és ez az, amit szeretek benne. Nem értem, hogy tudtam elárulni, mintha felsőbb erőnek kellett volna engedelmesskednem. Ma származásáról beszélt, anélkül, hogy kérdeztem volna. Sohasem volt még közünk szó erről és talán azért érzem bucsuszerűnek ezt a találkozást, mert a Grállóvag is akkor fedte fel származását, amikor hattyucsoknakján visszaindult a realitásokból a misztériumba. Az apjáról beszélt Vladimir, akit csak anyja elbeszéléseiből ismert. Akashi Nishinek hívták, apja koreai származású állami hivatalnok volt, anyja japán samurai családból származott. Ő maga is a japán haditengerészetnél szolgált, előbb attaséi kiküldetésben, később mint a nagasaki hajógyár vezető mérnöke. Ő konstruálta az első tengeralattjáró hyperdreadnoughtot, mely egyúttal repülőgépanyahajó is volt, kis hydroplánrajjal felszerelve. Hajótípusa fatális véletlen folytán éppen az ezerkilencszázhuszonharmadiki nagy földrengés idején járta próbatúját, amelyen a tengerrengés elsüllyesztette. A hajógyár is elpusztult, tervrajzaival, modelljeivel együtt. Akashi Nishi megmenekült, de hajótípusának titkával együtt nyomtalanul eltűnt Japánból. Oroszországban kezdett új életet, hajótípusának titkát, a nagy actionradiusu elektromotort nem árulta el az orosz kormánynak. Agitátoriskolát járt, valami kis orosz faluban ismerkedett meg Vladimir anyjával, egy kukak lányával, aki mint tanítónő szolgált ott a bolsevik eszmét, Nishi Akasit a Harmadik Internationale Amerikába küldte, mielőtt Vladimir megszületett. Henry Ford, az érdekes autógyáros detroitli telepeit akarta forradalmasítani, de tetten érték. A börtönből megszökött, New-Yorkban lincseltek meg valami uccai harcban, ahol a négerék védelmére kel. Egész regény. De még érdekesebb regénytema Vladimir anyjának, Irina Timofejevna Prokopa az élete. Ahogy ez a parasztlány harcolt világszemléletéért, ahogyan fiát neveltette az első konzomolcok között, arról nem is rémít, de hősi époszt kellene írni. Bizonyára irtak is, én nem ismerem a Dosztojevsky után született orosz irodalmat, nem akarom ismerni. Sötét egyoldalúság, de én már ilyen vagyok.

Május 10.

Megérzéseim nem csalt ezuttal sem. Vladimir eltűnt. A legmeglepőbb, hogy Irasako Yasu herceg nem fogatta el, holott erre közléseim után lett volna még ideje. Sőt látszólag nem is tulajdonított fontosságot a dolognak, akárcsak ő küldte volna Vladimirt valami titkos misszióba. Kezdem elveszteni ösztönös biztonságérzetemet ezek közt az emberek között. Mégis, úgy gondolom, hogy Vladimirnek csak két útja lehetett. Vagy Moszkva, vagy Washington. Majd meglátjuk. Egyelőre még a tanácskozások eredményét sem sikerült megtudnom a hercegtől, pedig mindennap nála vagyok.

Május 12.

Az öreg Harmsworth lord pompás csevegő. Ma az ezerkilencszáztizennégyes világháborúról idézgette emlékeit, roppant mulatságos volt. Fél-századja, hogy ezt az ugynevezett világégést eloltották Versaillesben és Trianonban, de ugyan az egész, gyalogsági frontjaival, beasott árkaival, tankjaival, ártatlan tengeri-csataival, mint valami középkori, sőt neandervölgyi harci játék, amelyben hetvenmillió ember vett aktív részt. Ennek mindössze egyhated része pusztult el, másik hetedrésze sebesült és rokkant meg, pedig a

gázokat már ismerték, sőt alkalmazták is. Az aeronautika persze a kezdet kezdetét élte, a rádió és az elektrotechnika is. A szén és petróleum korszaka volt ez.

A lord mondta:

— Persze, ma mulatnak az én lövészárk-elbeszéléseimen. Hogy több, mint félszázadot elcsusztattak a diplomaták háború nélkül, ennek oka mégis csak a technika rohamos haladásában rejlett. Mondhatom, a kilencszáztizennégyes háború után tíz esztendővel már minden iskolásgyerek tudta, mit jelent a légi gázháború. Azt is, hogy a háború nem egyéni, nem is nemzeti heroizmus többé, hanem a nagyipar üzlete, vagy termelési rendszerek csődjéből való véres kigazolás. Ezenfelül csak kémiai probléma és gépek precizitásának kérdése. Higgyék el, ezáltal sokat veszített a háború vonzerejéből. A diplomaták és maguk a gázgyártó nagytökések is erősen idegenkedtek a gázok belélegzésétől, amelyek ellen mai napig sem tudunk kellő védőeszközöket konstruálni. A civil lakosságnak sem volt ivére, hogy egy ország egész lakossága kombattáns legyen. Ha mindenki egyformán ki van téve a gázhalálnak, ha nincs meg a frontok és védett frontmögötti területek polaritása, akkor mindenki egyformán hős, tehát senkisé hős. A nők nem láthatnak a hadifiban felfokozott sekszualheroszoikat, a hadfiak nem találhatják meg a hősiség nagy kiélési formáit. Hogy egyes repülők talán ügyesebbek a többiekénél, ez sportszerű rekordhajhászást jelenthet, de heroizmust nem. Ez az a lélek-tani ok, asszonyom, mely izetlen energiakifejtéssé redukálta a háborút és amely nézetem szerint százszor többet ért minden pacifista propagandánál.

— Az egész emberiség háború eszközöket gyártana tehát, amikor a háború meghalt volna?

— Nem, a háború nem halt meg. Mindig jöhet olyan gazdasági probléma, amely kipattanthatja az első elektromos szikráját ennek a roppant feszültségnek.

— Például egy nyolcvanmillió népi elhelyezkedésének problémája.

— Ugy van. Például ez. Itt adva van egy nemzet élethál kérdése is, tehát a kényszerítő gazdasági problémán kívül nationalheroizmus.

Lord Harmsworth nyugodtan tömkölte meg ébenfapipáját száraz, sokgyűrűs ujjával.

Május 21.

Vladimirról még mindig semmi hír. Most tudom csak, milyen áldozatot hoztam, percről percre jobban szomjazok utána. Mert ő a nyugalmi forrása, én pedig maga vagyok az izzó nyugtalanság. Mindegy. Erők játékszere, vagy irányítúje vagyok, rendeltetésemet el kell viselnem. Jasu viszont már az én játékszerem. Mindent elmond a konzervatív tizek és progresszív tizek tanácskozásairól, a dolgok mennek előre a maguk után.

Május 24.

Ma majdnem kisiklott a tanácskozások kereke a sors vágányáról. A progresszívek és konzervatívok összecsapása oly heves volt, hogy a polgárháború, a testvérharc, vagy ahogy Asuki asszony nevezi, az osztályharc kitorése pillanatokon múlt. Szerencsére tegnap előkészítettem Jasut erre az eshetőségre. Kifejtettem neki, hogy mindenképpen meg kell egyezni a progresszívekkel, ha a legnagyobb áldozatok árán is. Hiszen az osztályharc kitorésének pillanatában elsősorban a Pánamerikai Unió legfelső hadvezetőségét értesítik. A légi harc pedig napok, sőt órák kérdése. Amelyik fél előbb támad, annak aránytalanul nagyobbak a győzelmi esélyei. Az ipari és kulturcentrumok, a vízi és szárazföldi légikikötők elpusztítása gyors tempóban fog megtörténni, ezért mindennél fontosabb a kezdeményezés.

— Asuki Hojo és a progresszívek delegációjának másik három nőtagja is végsőkig küzdenek a háború ellen, mondta Jasu herceg. Meg kell adni, hogy minden tudományos téren egészen elsőrangú szakképzettségük van és nekünk más érvünk nem is maradt, mint az a negyvenhat milliónyi japán, akinek akarátát mi képviseljük az ő harmincöt

milliójuk ellenében, nemkülönben a fegyveres hatalom, mely jelenleg a mi kezünkben van.

— A mi kezünkben is van fegyver, pattant fel Asuki Hojo, az internationale titkos hullámhossza.

Ekkor a vasmunkások szakszervezetének elnöke szólalt fel váratlanul mellettünk.

— Kénytelen-kelletlen japánoknak kell lennünk e pillanatban minden osztályérdeken felül vagy alul. Ha a munkásság kezében volna minden ország végrehajtóhatalma, kétségtelenül meg lehetne oldani aeroplánrajok és gázfelhők nélkül ezt a problémát is, mint ahogy sok mást. Jussunk tehát megállapodásra és legyünk egységesek a japán nép érdekében. Szakadjon ketté a nemzet minden belső harc nélkül és induljon új partok felé. Az egyik fele a béke, a másik a harc útján. Aki igaz japán, az segít e terv kidolgozásában és megvalósításában. Aki velünk van, velünk jön Szibériába. Aki nincs velünk, várja be, mikor végeznak repülőrajaink Pánamerika haderejével és keressen ott új hazát magának. Mi egy évet kérünk.

Jasu herceg csak szösz szerint idézte a szakszervezeti elnök mondókáját. És keskeny, hasított szeme megvillant, amikor egy munkásvezér szájából idézte: Japánok vagyunk.

Junius 2.

Ismét itthon vagyok. Sanghai a legundorítóbb város, ennek a förtelmes technikai kulturkorszaknak valóságos orgiája, még Newyorknál és Frisco-nál is szürkébb. Üveg, acél, betonhegyek, nyolcvanemeletes uccasorok, roppant légikikötők halmaza. Pekingben bő kárpótlást kaptam. A császári paloták ősi negyede még intakt, amit itt láttam bronzban, nefritben, emailmozaikban, porcellánban, terrakottában, ékkövekben és vertaranyban, selyemben és fametszetben, lakkfestésben és könyvekben, ez minden muzeumot és képzeletet felülmul. Örökre ott szerettem volna maradni, örökké nosztalgia fogok érezni e négyezer éves szépségek után.

A mai linchon érdekes vendégeim voltak. Takabo, Ogura és Josihito tanárok, geológusok. Kár, hogy nem tudom beszélgetésünket szösz szerint örökíteni, csodálatos utazást tettünk az elfutott évmilliókba. Elméleteknek nem hiszek. Ezek a geológusok mindenről kézzelfogható bizonyosságot szereznek és adnak.

— Ime, egy százötvenezer éves kor tökéletes névjegye későbbi látogatók számára, a mélységek nagy névjegytartójában — mondják mosolyogva.

Én a stilusokat is a kor névjegyeinek szoktam nevezni. De mi egy protodor oszlop a krétakorszak csigahéjához, az első ósrakok megkövesedett csontváznyomához, kristálybajegecesedett ósursulóhoz képest? Milyen perspektívák!

Az almahéj

1.

Mindhárman fehérek voltak, csak a bulldog balszeme körül feketélt monokli. A hosszuszőrű, ideges, elnyultorru, szárazfejű orosz agár, a benyomottarcu, göndörselymes japán csin és a szélesmellkasu, hatalmas állkapcsu bulldog az aeroplán párnázott kajütjének egyik sarkában nyuhak el békés egyetértésben, onnan figyelték közös barátjukat, Nishi Vladimirt.

Ő ott ült a volán mellett, egykedvűen nézgetve az alatta elfutó tengerszorost, a hegygerincek havának fehér foltjait, a szibériai nagy folyamok kanyargó ezüstcsíkait, a városok fantomképét, a felhőárnyak kergetődzését halványzöld steppéken, a fenyvesek aranypárázaton átsötétlő foltjait, az égbolt végtelenjén felbukkanó és továtűnő repülőrajokat és magános gépmadarakat. Mert Nishi Vladimir már légiember volt és odalett mintha mindig csak vendégségben lett volna ügyes-bajos dolgok elintézésére. Így szárnyalt az életem át, csak három fehér barátját tudva maga mögött.

(Folytatása következik.)